

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Volba právní formy podnikání malého podnikatele dle účetních a daňových aspektů
v České republice

Choice of Legal Form of Business of a Small Entrepreneur According to Accounting and Tax
Aspects in the Czech Republic

Student: Bc. Ladislav Hefka

Vedoucí diplomové práce: Ing. Yveta Pšenková, Ph.D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Ladislav Hefka**

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně

Téma: Volba právní formy podnikání malého podnikatele dle účetních a
daňových aspektů v České republice
Choice of Legal Form of Business of a Small Entrepreneur According to
Accounting and Tax Aspects in the Czech Republic

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Podnikání malých podnikatelů v České republice
3. Formy podnikání v České republice dle současné legislativy
4. Praktická aplikace
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HNÁTEK, Miloslav. *Daňové tipy pro společnosti s ručením omezeným*. Praha: Grada Publishing, 2015. 168 s. ISBN 978-80-905899-0-2.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Daň z příjmů 2015*. 12. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 600 s. ISBN 978-80-7478-737-9.

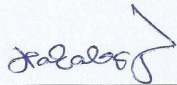
KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetní souvztahnosti podnikatelských subjektů*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 352 s. ISBN 978-80-7478-486-6.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

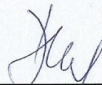
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Yvetta Pšenková, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 22.04.2016

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracoval samostatně, kromě přílohy č. 1
a 2. Přílohu č. 2 jsem samostatně doplnil.

V Ostravě dne 22. 4. 2016

Ladislav Heřka

Obsah

I. ÚVOD.....	4
2. PODNIKÁNÍ MALÝCH PODNIKATELŮ V ČESKÉ REPUBLICE.....	6
2.1. ZÁKLADNÍ POJMY V PODNIKÁNÍ	6
2.2. ROZDĚLENÍ PODNIKŮ PODLE VELIKOSTI.....	9
2.3. VÝZNAM, PŘÍNOS A BARIÉRY MALÝCH FIREM V EKONOMICE.....	11
2.4. PODPORA MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ	13
2.5. ÚČETNÍ POVINNOSTI PODNIKATELŮ.....	16
2.5.1. Daňová evidence	16
2.5.2. Účetnictví.....	18
2.5.3. Daň stanovená paušální částkou.....	21
2.5.4. Daňové výdaje stanovené procentem z příjmů.....	23
2.6. DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ PODNIKATELŮ.....	24
2.6.1. Daň z příjmů fyzických osob.....	25
2.6.2. Daň z příjmů právnických osob.....	28
2.6.3. Odvody na sociální a zdravotní pojištění.....	29
3. FORMY PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE DLE SOUČASNÉ LEGISLATIVY.....	33
3.1. KRITÉRIA PŘI VOLBĚ PRÁVNÍ FORMY PODNIKÁNÍ	34
3.2. FORMY PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH OSOB	36
3.2.1. Živnostenské podnikání.....	38
3.2.2. Ostatní způsoby podnikání.....	40
3.3. FORMY PODNIKÁNÍ PRÁVNICKÝCH OSOB	41
3.3.1. Veřejná obchodní společnost.....	42
3.3.2. Komanditní společnost.....	43
3.3.3. Společnost s ručením omezeným.....	45
3.3.4. Akciová společnost a družstvo.....	47
4. PRAKTICKÁ APLIKACE.....	49
4.1. ZADÁNÍ MALÉHO PODNIKATELE.....	49
4.2. ANALÝZA JEDNOTLIVÝCH FOREM PODNIKÁNÍ.....	52
4.2.1. Podnikání jako OSVČ.....	53
4.2.2. Založení veřejné obchodní společnosti.....	57
4.2.3. Založení komanditní společnosti.....	59
4.2.4. Založení společnosti s ručením omezeným.....	63
4.3. SROVNÁNÍ A VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ.....	66
4.3.1. Srovnání předpokládaných zisků Jana dle jednotlivých forem podnikání.....	66
4.3.2. Celkové srovnání jednotlivých forem podnikání.....	67
4.3.2. Návrhy a doporučení.....	68
5. ZÁVĚR	70
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	72
SEZNAM ZKRATEK.....	74
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	
PŘÍLOHY	

1. Úvod

Ve stále rozvíjejícím se podnikatelském prostředí zaujímají malé a střední podniky významnou roli. V zájmu každého podnikatele je, aby jeho firma co možná nejvíce prosperovala a měla potenciál do budoucna. Aby tomu tak bylo, je pro každého podnikatele žádoucí, aby si pečlivě promyslel, prostřednictvím jaké právní formy podnikání by měl podnikat. Optimální výběr právní formy podnikání je přitom často velmi subjektivní a vychází z individuálních preferencí každého podnikatele. Někdo může upřednostnit vidinu většího zisku na úkor nižších povinných odvodů a někdo třeba jistotu omezeného ručení za závazky z podnikání.

Tato diplomová práce je zaměřena na volbu právní formy podnikání malého podnikatele v České republice a to zejména k přihlédnutí na účetní a daňové aspekty. Tím se rozumí především možnosti účetních povinností a daňové zatížení jednotlivých forem podnikání. Práce vychází z právního stavu k 1. 1. 2016.

Cílem teoretické části této diplomové práce je porovnat jednotlivé formy podnikání a to především podle účetních a daňových aspektů. Cílem praktické části je doporučit konkrétnímu podnikateli, na základě jeho preferencí, prostřednictvím jaké právní formy podnikání by měl nadále svou podnikatelskou činnost provádět, resp. posoudit, zdali je současná právní forma pro něj nejvhodnější. Bude se přitom vycházet z předpokladu, že může nadále podnikat sám, nebo podnikat společně s potencionálním podnikatelem a založit tak některou z obchodních korporací.

V této práci byla použita především metoda porovnání a analýzy, na základě kterých byly jednotlivé právní formy podnikání srovnány. Rovněž byla použita metoda dedukce.

Práce je rozdělena do pěti kapitol, přičemž první tvoří úvod a poslední závěr.

Druhá kapitola je věnovaná podnikání malých podnikatelů v České republice, ve které jsou definovány základní pojmy v podnikání, hlediska, podle nichž se podniky podle velikosti rozdělují, význam, přínos a bariéry malých firem v ekonomice a jejich podpora. Dále se tato kapitola zaměřuje na účetní povinnosti a daňové zatížení podnikatelů.

Ve třetí kapitole jsou nejprve stanovena kritéria, podle kterých podnikatelé při volbě právní formy podnikání vybírají. Poté jsou jednotlivé právní formy podnikání fyzických a právnických osob rozebrány, srovnány a u každé formy jsou stanoveny výhody a nevýhody.

Čtvrtá kapitola je již věnována praktické aplikaci předchozích teoretických poznatků na konkrétním příkladu z praxe. Podnikatel na základě svých kritérií vybírá, jaká forma podnikání by pro něj byla nejvýhodnější.

2. Podnikání malých podnikatelů v České republice

2.1. Základní pojmy v podnikání

Podnikatel:

Jedná se o výraz, jehož původní význam pochází z francouzštiny (entrepreneur) a znamená prostředník či zprostředkovatel. Již od 18. století bylo s podnikatelem spojováno riziko. Z historického hlediska se tedy jednalo o osobu, která realizuje určitý projekt, za který nese riziko. Dnes je však pojem podnikatele výrazně obsáhlejší a existuje na něj mnoho definic, a to např.:

- osoba realizující podnikatelské aktivity s rizikem rozšíření nebo ztráty vlastního kapitálu,
- osoba schopná rozpoznat příležitosti, mobilizovat a využívat zdroje a prostředky k dosažení stanovených cílů a ochotná podstoupit tomu odpovídající rizika,
- iniciátor a nositel podnikání – investuje své prostředky, čas, úsilí a jméno, přebírá odpovědnost, nese riziko s dílem dosáhnout svého finančního a osobního uspokojení, atd.

Obečními charakteristikami podnikatele tedy jsou:

- umění nacházet příležitosti, vytyčovat nové cíle,
- zabezpečení finančních prostředků nezbytných k podnikání,
- schopnost organizovat podnikatelské aktivity (rozumět předmětu podnikání),
- podstupování rizika,
- sebedůvěra, vytrvalost, dlouhodobé nasazení, schopnost učit se ze zkušeností apod.¹

Z právního hlediska je podnikatel definován v § 420 občanského zákoníku, ve kterém se za podnikatele považuje ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem, se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku.

---

¹ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

Podnikatelem je dle § 421 občanského zákoníku rovněž osoba zapsaná v obchodním rejstříku, přičemž se má za to, že se jedná o osobu, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění.²

Podnikání:

Podnikání lze interpretovat mnohými způsoby a definovat jej v jedné větě je téměř nemožné. Pro ulehčení definice významu podnikání jej můžeme rozdělit dle pojetí, a to na:

- *Ekonomické pojetí:* zapojení ekonomických zdrojů a jiných aktivit tak, aby se zvýšila jejich původní hodnota. Jedná se o dynamický proces vytváření přidané hodnoty.
- *Psychologické pojetí:* činnost motivovaná potřebou něco získat, něčeho dosáhnout, vyzkoušet si něco, něco splnit. Podnikání v tomto pohledu je prostředek k dosažení seberealizace, zbavení se závislosti, postavení se na vlastní nohy apod.
- *Sociologické pojetí:* podnikání je vytvářením blahobytu pro všechny zainteresované, hledáním cesty k dokonalejšímu využití zdrojů, vytvářením pracovních míst a příležitostí.

Ať již vezmeme v potaz jakékoliv pojetí, k obecným rysům podnikání patří:

- cílevědomá činnost,
- iniciativní, kreativní přístupy,
- organizování a řízení transformačních procesů,
- praktický přínos, užitek, přidaná hodnota
- převzetí a zakalkulování rizika neúspěchu,
- opakování, cyklický proces.³

Za vrcholový cíl podnikání je velmi často považován zisk, kterého lze obecně dosáhnout uspokojením potřeb zákazníků. Za výsledky podnikatelské činnosti je odpovědný sám podnikatel, což nese určité riziko, že tento cíl nemusí být naplněn. Jedním z možných rizik je např. to, že nebude zhodnocen kapitál, který byl podnikatelem do začátku podnikání vložen.⁴

---

² Viz. Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, v platném znění.

³ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

⁴ ŠVANDOVÁ, E., E. ŠTĚPÁNKOVÁ a S. TALPOVÁ. *Ekonomika malých a středních podniků*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 151 s. ISBN: 978-80-210-5494-3.

Podnik:

I k vymezení podniku se váže řada výkladů. Nejobecněji jej lze interpretovat jako subjekt, v němž dochází k přeměně zdrojů – vstupů ve statky – výstupy.

Obsáhleji je vymezen jako uspořádaný soubor prostředků, zdrojů, práv a jiných majetkových hodnot (ať vlastních či pronajatých), které slouží podnikateli k provozování podnikatelských aktivit.⁵

Podnikem se rovněž rozumí každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost bez ohledu na svou právní formu. K těmto subjektům patří zejména osoby samostatně výdělečně činné a rodinné podniky vykonávající řemeslné či jiné činnosti a obchodní společnosti nebo sdružení, která pravidelně vykonávají hospodářskou činnost.⁶

Firma (obchodní firma):

Pojem firma je často používaný jako synonymum slova podnik. Vyjadřuje však užší význam a chápeme jej, jako ochranné označení, které je předmětem práva duševního vlastnictví a jako zvláštní druh „nehmotného statku“ vyznačuje osobitost podnikatele.

V § 423 občanského zákoníku je uvedeno, že obchodní firma je jméno, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku, přičemž podnikatel nesmí mít více obchodních firem. Firmou právnické osoby je tedy její název zapsaný v obchodním rejstříku, často doplněn o dodatek označení firmy (s. r. o., a. s., k. s., v. o. s.). Fyzické osoby se zapisují do obchodního rejstříku zpravidla jménem a příjmením.

Občanský zákoník dále uvádí, že ochrana práv k obchodní firmě náleží tomu, kdo ji po právu použil poprvé a obchodní firma nesmí být zaměnitelná s jinou obchodní firmou, ani nesmí působit klamavě.⁷

Sídlo podnikatele:

Sídlo podnikatele neboli místo podnikání je často zaměňováno s místem provozovny. Dané dva pojmy je však nutno striktně odlišit. Zatímco místo podnikání chápeme jako místo, odkud je podnikání řízeno, tak místo provozovny vyjadřuje prostor, kde je podnikání provozováno. Provozovna však může být shodná s místem podnikání.

---

⁵ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

⁶ Viz. Nařízení Komise (EU) č. 651/2014, příloha č. 1.

⁷ Viz. Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, v platném znění.

Ze zákonného hlediska se za sídlo podnikatele považuje adresa zapsaná ve veřejném rejstříku. Jestliže se fyzická osoba jako podnikatel nezapisuje do veřejného rejstříku, je jeho sídlem místo, kde má hlavní obchodní závod, popřípadě kde má bydliště.⁸

2.2. Rozdělení podniků podle velikosti

V současné době existuje několik možností, podle kterých můžeme vymezit kritéria pro rozdělení podniků – podnikatelů podle velikosti. Záleží, zdali budeme brát v potaz pojetí statistické, legislativní nařízení komise EU, nebo pojetí zákona o podpoře podnikání. Navíc nově od 1. 1. 2016 stanovuje kategorizaci účetních jednotek zákon č. 563/1991 Sb., Zákon o účetnictví.

Rozdělení dle statistického pojetí:

Od roku 1997, kdy se česká statistika harmonizovala s kvantitativní typologií podnikání Eurostatu (statistického úřadu EU), se podniky dělí do tří skupin podle počtu zaměstnanců. Následné rozdělení ukazuje tabulka.⁹

Tabulka 2.1.: Velikost podniků dle statického pojetí.

Velikost podniku:	MALÝ	STŘEDNÍ	VELKÝ
Počet zaměstnanců:	0-20	21-100	101 a více

Zdroj: Vlastní zpracování.

Rozdělení podle nařízení komise EU:

Aplikační výklad pro vymezení pojmů drobný, malý, střední podnikatel a jejich rozdělení nalezneme v příloze č. 1 Nařízení komise EU č. 651/2014, jehož zpracovatelem je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Podle tohoto nařízení je dělení podnikatelů podle velikosti složitější, neboť se dělí dle 3 kritérií, a to: podle počtu zaměstnanců, ročního obrátu a bilanční sumy roční rozvahy. Rozdělení ukazuje následující tabulka.¹⁰

⁸ Viz. Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, v platném znění.

⁹ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

¹⁰ Viz. Nařízení Komise (EU) č. 651/2014, příloha č. 1.

Tabulka 2.2.: Velikost podnikatelů dle nařízení komise EU.

Velikost podnikatele:	DROBNÝ	MALÝ	STŘEDNÍ	VELKÝ
Počet zaměstnanců:	0-9	10-49	50-249	250 a více
Roční obrat (mil. EUR):	0-2	2-10	10-50	50 a více
Bilanční suma rozvahy (mil. EUR):	0-2	2-10	10-43	43 a více

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

Rozdělení podle zákona o podpoře podnikání:

Toto členění je podstatné pro podnikatele, kteří žádají o podporu v podnikání. Členění podle velikosti podnikatelů je přitom stejné jako předcházející, protože v zákoně č. 47/2002 Sb., O podpoře malého a středního podnikání je napsáno, že za malého a středního podnikatele se pro účely tohoto zákona považuje podnikatel, který splňuje kritéria stanovená přímo použitelným předpisem Evropských společenství.¹¹

Rozdělení podle zákona o účetnictví:

Se změnou zákona č. 563/1991 Sb., Zákona o účetnictví, se účetní jednotky rozdělují do 4 kategorií. Každá účetní jednotka musí sledovat, do které kategorie patří, protože od této skutečnosti se následně odvíjí celá řada povinností. Zejména se jedná o obsah účetní závěrky, výroční zprávy, povinnost zveřejnění, ověření účetní závěrky auditorem, oceňování reálnou hodnotou a podávání zprávy o platbách vládám.

Začlenění příslušné účetní jednotky je závislé na dosažení nebo překročení alespoň dvou ze tří stanovených kritérií (hodnota aktiv, čistý obrat a průměrný počet zaměstnanců) k rozvahovému dni, což znázorňuje následující tabulka.

Tabulka 2.3.: Velikost účetních jednotek podle zákona o účetnictví.

Velikost účetní jednotky:	MIKRO	MALÁ	STŘEDNÍ	VELKÁ
Počet zaměstnanců:	0-10	11-50	51-250	251 a více
Roční obrat (mil. Kč):	0-18	18-200	200-1 000	1 000 a více
Aktiva celkem (mil. Kč):	0-9	9-100	100-500	500 a více

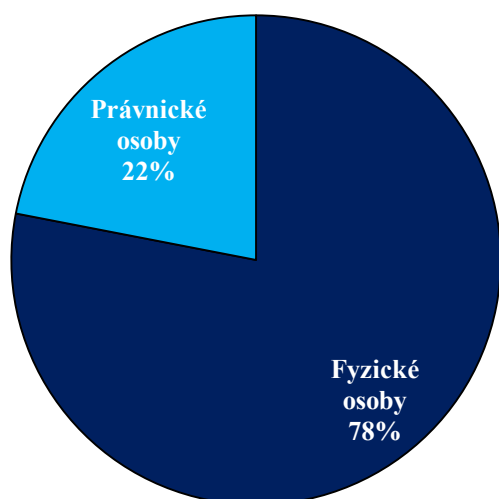
Zdroj: Zákon č. 563/1991 Sb., O účetnictví, v platném znění.

¹¹ Viz. Zákon č. 47/2002 Sb., O podpoře malého a středního podnikání, v platném znění.

2.3. Význam, přínos a bariéry malých firem v ekonomice

Je nespornou skutečností, že malé a střední firmy zastávají nezastupitelnou roli v celé národní ekonomice. Často jsou také nazývány jako „tahouni“ národních ekonomik, neboť v dobře fungujících demokratických státech tvoří malé a střední firmy více než 99 % (v některých státech je to dokonce až 99,8 %). A to je i případ ČR, protože podle zprávy o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2014 tvoří podíl malých a středních podniků na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů 99,84 %, což je 1 124 380 subjektů. Z tohoto počtu tvoří 877 519 fyzické osoby a 246 861 právnické osoby. Procentuální zobrazení ukazuje následující graf.

Graf 2.1.: Podíl malých a středních firem z hlediska právní formy k 31. 12. 2014.

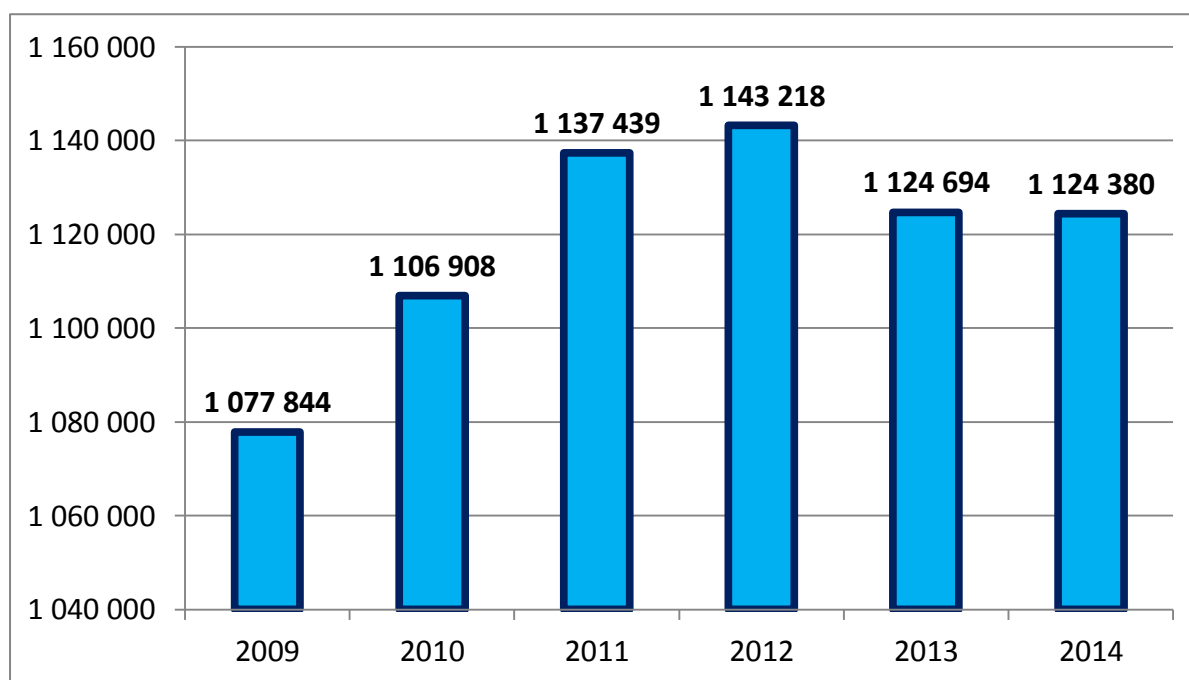
Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

Ačkoliv v minulých letech počet malých a středních podniků meziročně pravidelně rostl, od roku 2013 má stagnující efekt. Oproti roku 2013, kdy těchto subjektů bylo 1 124 694, došlo k propadu o 314 podniků, což znázorňuje graf pod tímto textem.¹²

¹² MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. MPO: Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2014 [online]. MPO [24. 9. 2014]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument164106.html>.

Graf 2.2.: Počet malých a středních podniků v letech 2009 – 2014.

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

Přínosy malých firem:

Malé a střední firmy přináší mimo ekonomických přínosů také významný sociální prospěch. Málokdo si uvědomuje, že podnikání garantuje nejběžnější svobody. Malí a střední podnikatelé na sebe nemohou strhnout moc, fungují tudíž jako protipól ekonomické a politické moci. Lidé se v těchto firmách učí přežít a učí se zodpovědnosti, protože jakýkoliv omyl pro ně znamená ztrátu. Existence malých a středních firem rovněž stabilizuje společnost, neboť jakákoliv výrazná politická nejistota je pro ně zdrojem rizik.

Protože se malé a střední firmy podílí na vytváření tržního prostředí, mohou zabránit velkým firmám proniknout na malé lokální trhy. Právě na tyto trhy se malé a střední firmy soustřeďují, protože mohou zákazníkům vyhovět v individuálních přáních a angažovat se v okrajových oblastech, které nemusí být pro větší podniky zajímavé.

Pro tyto firmy není typické, aby byly vlastněny zahraničními subjekty. Proto se dá konstatovat, že firmy tohoto typu reprezentují místní kapitál. Efekty z podnikání tedy zůstávají v daném regionu, popřípadě státě. Proto v případě potřeby oživení ekonomiky daného regionu vede cesta přes podporu malých a středních firem v dané oblasti. Vedoucí pracovníci těchto firem mají k regionu bližší vztah, protože v něm často i bydlí, nebo se zde narodili. Není tedy výjimečné, že se tyto firmy stávají sponzory charitativních a dalších různých akcí.

Největší předností malých a středních podniků je však jejich flexibilita. Jsou schopny pružně reagovat na změny na trhu nebo v legislativě. Další výhodou oproti velkým firmám je nízká kapitálová a administrativní náročnost.

Bariéry malých firem:

V sektoru malých a středních firem došlo v posledních letech k řadě pozitivních změn. Přesto mají a zřejmě i v budoucnu budou mít tyto firmy určitá omezení. Díky jejich slabé ekonomické síle mají malé firmy často obtížný přístup ke kapitálu, a tím i omezenou schopnost rozvojových kapacit. S tím souvisí i jejich slabší pozice ve veřejných soutěžích a státních zakázkách. Mohou být rovněž ohroženy chováním velkých firem.

Vzhledem k omezeným finančním prostředkům si malé a střední podniky nemohou vždy dovolit najmout dostatečně kvalifikované manažery a zaměstnance. S tím souvisí horší produktivita práce a neúčinnost manažerského vedení. Ku prospěchu není ani rostoucí počet a změny právních předpisů, které kladou na podnikatele nemalé požadavky.¹³

2.4. Podpora malého a středního podnikání

Je nutné si uvědomit, že ne každý z nás se rodí jako úspěšný podnikatel či živnostník. Není proto překvapením, že každoročně nemalé počty podnikatelů skončí neúspěšně. Aby se těmto událostem předcházelo, je výhodné se zajímat o možnost různých podpor ať už finančních nebo nefinančních, které nabízí instituce ze státních prostředků, nebo fondů EU.¹⁴

Mohou mít podobu:

- návratné finanční výpomoci,
- dotace,
- finančního příspěvku,
- zvýhodněného úvěru, nebo
- zvýhodněné záruky za úvěr.¹⁵

---

¹³ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

¹⁴ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

¹⁵ KOLÁŘOVÁ, Monika. *Velká kniha pro podnikání*. 2. vyd. Olomouc: Agentura Rubico, s. r. o., 2013. 183 s. ISBN: 978-80-7346-157-7.

Podpora podnikání z veřejných prostředků:

Hlavními zdroji podpory podnikání z veřejných prostředků je státní rozpočet ČR, strukturální fondy EU a Fond soudržnosti EU. Současný systém podpor směřující do sektoru malých a středních podniků je složitý a nepřehledný. Platnou legislativní úpravu stanovuje zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, v němž vymezuje zásady poskytování podpor při zahájení podnikání, nebo při upevňování ekonomického postavení malých a středních podniků.

V České republice jsou poskytováním finanční a nefinanční podpory podnikání pověřena ministerstva a vytvořené vládní a regionální instituce. Jsou to:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Ministerstvo pro místní rozvoj
- Ministerstvo zemědělství
- Ministerstvo průmyslu a obchodu,
- kraje a zastupitelské úřady,
- Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.,
- CzechInvest a
- CzechTrade.

V případě, kdy se dostává podpory v podnikání z fondů EU a přitom tato podpora nepůsobí celoplošným charakterem, a tudíž nevytváří rovnocenné soutěžní podmínky na trhu, je principiálně zakázána. Výjimkou jsou podpory např. ve prospěch výzkumu, vývoje a inovací, zaostalých regionů, nebo právě podpory ve prospěch malých a středních firem.¹⁶

Jedním z nejvyužívanějších programů je *program OPPI* (Operační program podnikání a inovace). Zaměřuje se zejména na pomoc malých a středních firem při překonání dosavadních bariér k přístupu ke kapitálu. Upřednostňuje podniky s vyšším inovačním potenciálem, směřujícím ke vzniku nových a rozvoji již existujících firem. OPPI je spolufinancovaný ze strukturálních fondů EU a z prostředků státního rozpočtu.¹⁷

---

¹⁶ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

¹⁷ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *MPO: Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2014* [online]. MPO [24. 9. 2014]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument164106.html>.

Tabulka 2.4.: Podpora malých a středních firem v programu OPPI k 31. 12. 2014.

Velikostní kategorie podniků:	Počet projektů:	Poskytnuté dotace, úvěry a záruky (EUR):	Podíl na poskytnutých dotacích, úvěrech a zárukách:
Malé a střední:	11 168	2 191 184 932	87, 2 %
Velké:	571	322 871 229	12, 8 %
CELKEM:	11 739	2 514 056 161	100 %

Zdroj: ISOP Centrum, kumulativně od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2014. Pro přepočítání použit kurz z ledna 2015 (27,728 CZK/EUR).

Podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky:

Podnikatelské inkubátory jsou vhodné především pro firmy, které mají inovační potenciál, nebo zajímavý podnikatelský nápad a zároveň chtějí ušetřit na nákladech. Poskytují podnikatelské zázemí v podobě kanceláří, reprezentativních prostor nebo zajištění služeb jako je připojení k internetu. Každý podnikatelský inkubátor má svůj tým konzultantů, který pomáhá s tvorbou podnikatelského plánu a administrativními záležitostmi.

Vědeckotechnický park lze definovat jako aktivitu, která zajišťuje partnerství mezi akademickou sférou – převážně vysokými školami, organizacemi výzkumu a vývoje a podnikovou sférou. Jsou zastoupeny veřejným sektorem za účelem podpory inovací a konkurenceschopnosti podniku.

Nevládní organizace:

Nevládní organizace představují různorodé spektrum subjektů, které poskytují řadu služeb různým podnikatelským subjektům, tedy i malým a středním podnikům. Jedná se například o:

- Mezinárodní obchodní komoru (ICC),
- Hospodářskou a agrární komoru ČR,
- Rozhodčí soud,
- Českou podnikatelskou reprezentaci při EU (CEBRE),
- Asociaci malých a středních podniků a živnostníků ČR,
- Národní asociaci pro rozvoj podnikání, nebo
- Profesní sdružení.

Podpora podnikání na komerčním základě:

Na trhu existuje i mnoho subjektů nabízející začínajícím, ale i fungujícím podnikatelům řadu služeb, které zasahují do různých sfér podnikání. Jedná se především o vedení účetnictví, daňové poradenství, zabezpečení požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo právní konzultace.¹⁸

2.5. Účetní povinnosti podnikatelů

Naplnování účetních povinností je pro podnikatele velice neoblíbenou činností. Je to způsobeno zejména tím, že regulace těchto povinných aktivit se vyvíjí a podnikatelé jsou tak nuceni sledovat a respektovat poměrně časté změny právních předpisů. I od začátku roku 2016 dochází k výrazným změnám v účetnictví. Řešením nastíněného problému může být přenechání účetních povinností externí účetní firmě, nebo zaměstnat osobu - účetní, která se v této oblasti orientuje. Tím však mohou podnikateli výrazně vzrůst náklady, což si ne všichni mohou dovolit. Česká legislativa na to ale pamatuje a nabízí několik způsobů, jak stanovit základ daně z příjmů. Z tohoto hlediska je však důležité o jakou právní formu podnikání se jedná. Zatímco podnikající právnické osoby mají povinnost vést účetnictví, fyzické osoby při dodržení stanovených podmínek mohou volit mezi daňovou evidencí, účetnictvím nebo daňové výdaje stanovit procentem z příjmů, pokud je to pro ně výhodnější. Pro ty nejmenší podnikatele se dokonce nabízí možnost stanovit daň paušální částkou.

Někteří podnikatelé, i když nemají ze zákona povinnost vést účetnictví, ho volí dobrovolně, protože jim poskytuje mnohem komplexnější pohled na hospodaření firmy. Výhodou ostatních forem je však mnohem menší administrativní i finanční náročnost.

2.5.1. Daňová evidence

Jednou z možností fyzické osoby, jak evidovat příjmy a výdaje v rámci samostatné činnosti, je vést daňovou evidenci. Tato evidence nahradila od roku 2004 jednoduché účetnictví.

---

¹⁸ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

Daňovou evidenci se pro účely daní z příjmů rozumí evidence pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů. Tato evidence obsahuje údaje o:

- *příjmech a výdajích* (v členění potřebném pro zjištění základu daně),
- *majetku a dlužích*.¹⁹

Koho se daňová evidence týká:

Daňová evidence se týká pouze fyzických osob s příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 zákona o daních z příjmů), kteří se rozhodnou vykazovat skutečné výdaje a nevedou nebo nemají povinnost vést účetnictví. Nelze ji tedy použít např. pro evidování příjmů a výdajů u nepodnikatelských nájmu nemovitých věcí (§ 9 zákona o daních z příjmů).

Poplatník vedoucí daňovou evidenci může při stanovení dílčího základu za příjmy ze samostatné činnosti také přejít na uplatňování výdajů procentem, případně mít daň stanovenou paušální částkou.²⁰

Základní principy:

Základním principem daňová evidence je oddělené vedení o peněžním hospodaření v pokladně a na bankovních účtech, tedy o příjmech a výdajích, které je nutno dělit na daňové a nedaňové, přičemž toto třídění slouží v postupu při stanovení základu daně z příjmu. Dále musí podnikatel evidovat majetek a dluhy, které zaznamenává v pomocných knihách. Tyto informace využívá zejména k ekonomickému rozhodování při řízení firmy. Daňová evidence se opírá především o prvotní doklady a jejím hlavním výstupem je zpracování daňového přiznání, které předkládá podnikatel na konci účetního období příslušnému správci daně.²¹

Při vedení daňové evidence se používají výhradně tyto knihy:

- deník příjmů a výdajů,
- kniha pohledávek a závazků,
- karty dlouhodobého majetku,
- karty zásob,
- karty rezerv,
- karty pro zapisování nepeněžních transakcí,

---

¹⁹ Viz. Zákon č. 586/1992 Sb., O daních z příjmů, v platném znění.

²⁰ KOLEKTIV AUTORŮ. *Daň z příjmů 2015*. 12. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. 600s. ISBN: 978-80-7478-737-9.

²¹ HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence podnikatelů*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2006. 70 s. ISBN: 80-248-1064-6.

- mzdová evidenci,
- pokladní kniha,
- kniha nepřímých daní,
- kniha cenin,
- kniha časového rozlišení,
- kniha jízd.

Hlavní rozdíl oproti vedení účetnictví je tedy ve zjišťování výsledku hospodaření, kdy v daňové evidenci zjišťujeme rozdíl mezi příjmy a výdaji, zatímco v účetnictví porovnáváme výnosy a náklady.

Výhody a nevýhody:

Velká výhoda daňové evidence spočívá v malé administrativní náročnosti a s tím souvisejícími nízkými požadavky na technické vybavení. K vedení daňové evidence podnikatelé nemusí zakupovat drahé ekonomické a účetní softwary, ale postačí jim např. pouze program Excel. Jelikož forma daňové evidence není zákonem stanovena, umožňuje tak podnikateli velkou flexibilitu v zachycování příjmů, výdajů, majetku a dluhů.²²

2.5.2. Účetnictví

Účetnictví můžeme charakterizovat jako proces zaznamenávání hospodářských transakcí do účetního systému, které jsou následně předkládány uživatelům ve formě účetních výstupů – účetních výkazů tak, aby mohli provádět správná ekonomická rozhodnutí. Mezi uživatele účetních výstupů patří zejména firemní management, vlastníci, zaměstnanci, finanční instituce, dodavatelé a odběratelé, ale i konkurenti, státní orgány a další.²³

Jak vychází z § 2 zákona o účetnictví, smyslem je poskytnout pravdivé a věrné zobrazení o stavu a pohybu *majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv*, dále o *nákladech a výnosech* a o *výsledku hospodaření*.

---

²² KOLÁŘOVÁ, Monika. *Velká kniha pro podnikání*. 2. vyd. Olomouc: Agentura Rubico, s. r. o., 2013. 183 s. ISBN: 978-80-7346-157-7.

²³ KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetní souvztažnosti podnikatelských subjektů*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 372 s. ISBN: 978-80-7478-486-6.

Koho se vedení účetnictví týká:

Povinnost vést účetnictví mají podle zákona:

- právnické osoby, které mají sídlo na území České republiky,
- fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku,
- fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč,
- fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,
- fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis,
- zahraniční osoby, pokud na území České republiky podnikají,
- organizační složky státu podle zvláštního právního předpisu.²⁴

I přesto, že poplatník vede účetnictví ať již povinně nebo dobrovolně, může při stanovení dílčího základu daně za příjmy ze samostatné činnosti v rámci daňového přiznání vykázat výdaje procentem a případně po splnění dalších podmínek mít daň stanovenou paušální částkou.²⁵

Základní principy:

Účetní jednotky účtují podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, prostřednictvím účetních dokladů, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí. Při vedení účetnictví se řídí účetními zásadami, metodami a používají zejména směrnou účtovou osnovu. Jsou povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky.

Účetní jednotky používají k účtování převážně:

- deník, v němž se účetní zápisy uspořádají z hlediska časového,
- hlavní kniha, v níž se účetní zápisy uspořádají z hlediska věcného,
- knihy analytických účtů, v nichž podrobně rozvádějí účetní zápisy hlavní knihy,
- knihy podrozvahových účtů, ve kterých se uvádějí účetní zápisy, které se neprovádějí v účetních knihách.²⁶

---

²⁴ Viz. Zákon č. 563/1991 Sb., O účetnictví, v platném znění.

²⁵ KOLEKTIV AUTORŮ. *Daň z příjmů 2015*. 12. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. 600s. ISBN: 978-80-7478-737-9.

²⁶ Viz. Zákon č. 563/1991 Sb., O účetnictví, v platném znění.

Se změnami v zákoně o účetnictví od 1. 1. 2016 dochází k celé řadě změn v účetnictví. Důvodem je transpozice nové účetní směrnice EU (2013/34/EU) a snaha o modernizaci účetních postupů a jejich přiblížení mezinárodním standardům účetního výkaznictví. Hlavní změnou bude kategorizace účetních jednotek do 4 skupin, přičemž každá skupina má své možnosti a povinnosti, které uvádí následující tabulka.²⁷

Tabulka 2.5.: Přehled povinností a možností účetních jednotek dle kategorizace.

Velikost účetní jednotky:	MIKRO (nepodléhající auditu)	MALÁ (nepodléhající auditu)	STŘEDNÍ	VELKÁ
Forma vedení účetnictví:	V zjednodušeném rozsahu*, V plném rozsahu	V zjednodušeném rozsahu*, V plném rozsahu	V plném rozsahu	V plném rozsahu
Přehled o peněžních tocích:	NE	NE	ANO	ANO
Přehled o změnách vlastního kapitálu:	NE	NE	ANO	ANO
Povinnost auditu:	NE	NE	ANO	ANO

* Ve zjednodušeném rozsahu mají možnost vést pouze zákonem stanovené mikro a malé účetní jednotky, mezi které patří např. odborové organizace, církve a náboženské společnosti, obecně prospěšné společnosti, nadační fondy nebo ústavy.

Zdroj: Zákon č. 563/1991 Sb., O účetnictví, v platném znění.

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví v plném rozsahu. Na vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu mají výjimku pouze účetní jednotky vyjmenované v předcházející tabulce, a jelikož se jedná o účetní jednotky, které v mé diplomové práci nebudou použity, nebudu se účetnictvím ve zjednodušeném rozsahu dále zabývat.

Účetní jednotky jsou dále povinny sestavovat účetní závěrku. Účetní závěrka je nedílný celek a tvoří ji:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty a
- příloha, která vysvětluje a doplňuje informace.

²⁷ PILÁTOVÁ, Jana. *Zákon o účetnictví s komentářem*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2015. 96 s. ISBN: 978-80-247-5804-6.

Střední a velké účetní jednotky musí k účetní závěrce rovněž přikládat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Tyto účetní jednotky musí mít rovněž řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku ověřenou auditorem. Pro ostatní účetní jednotky tato povinnost vzniká, jestliže splní u akciových společností 1 ze 3 stanovených kritérií a u ostatních účetních jednotek 2 ze 3 stanovených kritérií. Kritérium bude splněno, jestliže účetní jednotky k rozvahovému dni účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročí tyto hodnoty:

- aktiva celkem 40 000 000 Kč,
- roční úhrn čistého obratu 80 000 000 Kč a
- průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50.²⁸

Výhody a nevýhody:

Účetnictví sice přináší pro podnikatele výhodu v komplexnější informativnosti o hospodářské situaci firmy, ale vedení je o mnoho náročnější než daňová evidence. Někteří podnikatelé, kteří nemají povinnost vést účetnictví ze zákona, se sice dobrovolně uchylují k této možnosti, avšak vezmeme-li v potaz, že cílem podnikatele je maximalizovat výnosy, minimalizovat náklady a vykázat zisk, tak je vedení účetnictví nechtěnou záležitostí a spíše se mu podnikatelé snaží vyhnout. Vést si účetnictví může dokonce podnikatel sám a to i bez patřičného vzdělání v oboru, ale je pro něj po časové a často i finanční stránce výhodnější najmout účetní, nebo svěřit účetnictví externí účetní firmě. Podnikatel se sice dle § 5 zákona o účetnictví nezabývá odpovědností za správnost a průkaznost účetnictví, ale nemusí sledovat změny v legislativě, kupovat účetní program a může se tak věnovat tomu, co ho opravdu baví.²⁹

2.5.3. Daň stanovená paušální částkou

Stanovení daně z příjmů paušální částkou znamená speciální možnost zjednodušeného zdaňování příjmů.

---

²⁸ PILÁTOVÁ, Jana. *Zákon o účetnictví s komentářem*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2015. 96 s. ISBN: 978-80-247-5804-6.

²⁹ KOLÁŘOVÁ, Monika. *Velká kniha pro podnikání*. 2. vyd. Olomouc: Agentura Rubico, s. r. o., 2013. 183 s. ISBN: 978-80-7346-157-7.

Koho se daň stanovená paušální částkou týká:

Tato možnost se za přísně vymezených podmínek týká pouze podnikatelů s příjmy:

- ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- ze živnostenského podnikání a nebo
- z jiného podnikání neuvedeného, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění (např. auditori, daňoví poradci, advokáti apod.).

Dalšími podmínkami, za nichž může stanovit správce daně podnikateli daň paušální částkou, jsou podmínky, kdy:

- musí provozovat podnikatelskou činnost bez zaměstnanců,
- musí provozovat podnikatelskou činnost bez spolupracujících osob s výjimkou manželky, která také požádá o stanovení daně paušální částkou,
- jeho výše ročních příjmů v bezprostředně předcházejících 3 zdaňovacích obdobích nepřesáhla 5 000 000 Kč a
- není společníkem společnosti.

Základní principy:

Žádost o stanovení daně paušální částkou musí podnikatel podat svému místně příslušnému správci daně do 31. ledna zdaňovacího období, a tím by se měl vyloučit jakýkoliv pokus o optimalizaci daňové povinnosti v závislosti na uskutečněných příjmech v daném roce. Žádost musí obsahovat předpokládané příjmy, předpokládané výdaje k těmto příjmům a další skutečnosti jako např. očekávané příjmy z prodeje majetku, zůstatkovou cenu prodaného majetku, očekávané příjmy ze zrušení rezerv nebo předpokládané nezdánitelné části základu daně. Určení výše daně paušální částkou je záležitostí správce daně, ale pro rok 2015 ji spočte ve výši 15 % ze základu daně, vypočteného dle podkladů v žádosti. Správce daně přitom vypočtenou daň snižuje o předpokládané slevy.

Poplatník je povinen vést jednoduchou evidenci o výši dosahovaných příjmů, o výši pohledávek a o hmotném majetku používaném pro výkon činnosti. Pochopitelně, je-li plátcem DPH, musí vést i evidenci DPH. Pokud by podnikatel chtěl, může současně vést i účetnictví, nebo daňovou evidenci.

Daňové přiznání je povinen poplatník podat jen v případě, pokud by oproti předpokladu dosáhl v průběhu zdaňovacího období příjmů v úhrnné výši přesahující 15 000 Kč než při stanovení daně paušální částkou.

Výhody a nevýhody:

Mimo jednoduchou evidenci spočívá hlavní výhoda daně stanovené paušální částkou v tom, že podnikatel přesně ví, kolik bude na dani platit a pokud mu to nevyhovuje, může ještě v květnu při projednávání stanovenou daň odmítnout. Dosáhne-li podnikatel ve skutečnosti jiného výdělku, než předpokládal, daň se (mimo vyjmenovaných případů uvedených výše) nepře počítává a nemusí podávat přiznání. Nevýhodou je však to, že podnikatel musí dokládat správci daně poměrně hodně skutečností a plnit poměrně náročná kritéria.³⁰

2.5.4. Daňové výdaje stanovené procentem z příjmů

Jedná se o nejjednodušší a často i nejvýhodnější způsob, jak stanovit daň z příjmů. Této možnosti však mohou využít jen někteří podnikatelé.

Koho se týkají daňové výdaje stanovené procentem z příjmů:

Poplatník s příjmy podle § 7 zákona o daních z příjmů nemusí uplatňovat výdaje v prokazatelné výši, tj. na základě vedeného účetnictví nebo daňové evidence. Pokud je to pro něj výhodnější, tak daný poplatník může uplatnit výdaje procentem z příjmů, a to ve výši:

- 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného; nejvýše do částky 1 600 000 Kč,
- 60 % z příjmů ze živnostenského podnikání; nejvýše do částky 1 200 000 Kč,
- 30 % z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku; nejvýše do částky 600 000 Kč nebo
- 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti; nejvýše do částky 800 000 Kč.

Základní principy:

Uplatní-li poplatník výdaje procentem z příjmů, jsou v částkách výdajů zahrnuty veškeré výdaje poplatníka vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů ze samostatné činnosti a to včetně mezd nebo odpisů.

---

³⁰ KOLEKTIV AUTORŮ. *Daň z příjmů 2015*. 12. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. 600s. ISBN: 978-80-7478-737-9.

Poplatník je povinen vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s podnikatelskou nebo jinou samostatnou výdělečnou činností. Uplatnění procentem z příjmů přitom nevylučuje, že poplatník zároveň povede účetnictví. Pokud se poplatník rozhodne uplatňovat výdaje procentem z příjmů, tak se může stát, že bude muset upravit daňový základ v přiznání za období předcházející před uplatněním výdajů procentem.

Výhody a nevýhody:

Největší výhodou je, že podnikatelé nemusí vést žádnou komplikovanější evidenci, ale jen evidenci příjmů a pohledávek. Podnikatelé neprokazují daňové výdaje podle dokladů, ale vypočítají je procentem ze svých příjmů, tedy z peněz, které v příslušném roce skutečně obdrželi. Takto stanovené výdaje mohou být vyšší než by byly ve skutečnosti.

Pokud srovnáme možnost uplatnění výdajů procentem z příjmů s možností nechat si stanovit daň paušální částkou, je možnost uplatnění výdajů procentem z příjmů administrativně jednodušší a týká se většího okruhu fyzických osob.³¹

2.6. Daňové zatížení podnikatelů

Daněmi a ostatními odvody by se měl podnikatel zabývat již před zahájením podnikání. Každá právní forma má totiž svá specifika a to zejména v oblasti výše zdanění, typu daní, povinné registraci či vykazování povinností.³²

Daňová soustava ČR rozlišuje daně přímé a nepřímé. Daně přímé odvádí sám poplatník finančnímu úřadu, zatímco daně nepřímé vybírá plátce od poplatníka daně, a až poté je odvádí finančnímu úřadu.

Rozdělení daní je následující:

Přímé daně:

- *Důchodové:* daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob.
- *Majetkové:* daň silniční, daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí.

---

³¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Daň z příjmů 2015*. 12. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. 600s. ISBN: 978-80-7478-737-9.

³² KOLÁŘOVÁ, Monika. *Velká kniha pro podnikání*. 2. vyd. Olomouc: Agentura Rubico, s. r. o., 2013. 183 s. ISBN: 978-80-7346-157-7.

Nepřímé daně:

- *Univerzální:* daň z přidané hodnoty.
- *Selektivní:* daně spotřební, daně ekologické.

Ostatní odvody:

- *Poplatky:* soudní, správní, místní a ostatní.
- *Pojistné:* na sociální zabezpečení, na veřejné zdravotní pojištění.

S ohledem na praktickou část mé diplomové práce bude účelné se dále zabývat pouze daní z příjmů fyzických osob, daní z příjmů právnických osob a odvody na sociální a zdravotní pojištění.

2.6.1. Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob upravuje *zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů*.

Předmětem daně z příjmů fyzických osob by mělo být jakékoliv zvýšení majetku poplatníka – fyzické osoby, a to peněžní i nepeněžní formou, samozřejmě s přihlédnutím k případným nákladům vynaloženým na zabezpečení těchto příjmů. V zákoně však existuje velký výčet příjmů, které nejsou předmětem daně, nebo jsou od této daně osvobozeny. Příjmy podléhající zdanění jsou rozděleny do pěti skupin příjmů, a každý z těchto příjmů je označován též jako dílčí základ daně. Pro každou skupinu platí stanovená pravidla pro uplatnění výdajů prokazatelně vynaložených na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů.

Předmětem daně tedy jsou:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6),
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- příjmy z nájmu (§ 9) a
- ostatní příjmy (§ 10).³³

---

³³ KOLEKTIV AUTORŮ. *Daň z příjmů 2015*. 12. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. 600s. ISBN: 978-80-7478-737-9.

Základem daně je částka, o kterou příjmy přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení v rámci každé skupiny příjmů. V případě, kdy poplatníkovi plynou dva nebo více druhů příjmů podle těchto paragrafů, určí základ daně jako součet dílčích základů daně.³⁴

Daňové odpočty:

Zákon o daních z příjmů fyzických osob nabízí celou řadu možností, jak snížit daňový základ nebo i vypočtenou daň a to prostřednictvím nezdanitelných částí základu daně (§ 15), odčitatelných položek od základu daně (§ 34), slev na dani (§35, §35a, §35b, § 35ba), slev za umístění dětí (§ 35bb) a daňových zvýhodnění (§ 35c).

a) Nezdanitelné části základu daně (§ 15):

Tvoří ve zdanění fyzických osob velkou výhodu, protože jimi lze základ daně výrazně snížit. Jedná se například o poskytnuté dary, úroky ze stavebních a hypotéčních úvěrů do výše 300 000 Kč, penzijní pojištění snižené o částku 12 000 Kč do výše 12 000 Kč, soukromé životní pojištění do výše 12 000 Kč, odborové příspěvky do výše 3 000 Kč nebo bezpříspěvkové dárcovství krve, kde za každé darování lze od základu daně odečíst 2 000 Kč.

b) Odčitatelné položky od základu daně (§ 34):

Od základu daně lze rovněž odečíst i odčitatelné položky, mezi které patří daňová ztráta, která vznikla a byla vyměřena v předchozím zdaňovacím období, výdaje na podporu výzkumu a vývoje nebo výdaje na podporu odborného vzdělání.

c) Sleva na dani (§35, §35a, §35b, § 35ba):

Slevy na dani jsou z hlediska daňové úspory účinnější, neboť jsou odečítány již od vypočtené daně a ne od daňového základu. Patří mezi ně například slevy za zaměstnávání osob se zdravotním postižením nebo slevy související s poskytnutým příslibem investiční pobídky. Dále lze odečíst základní sleva na poplatníka ve výši 24 840 Kč, slevu na manželku 24 840 Kč žijící ve společné domácnosti pokud má příjmy do výše 68 000 Kč, základní slevu na invaliditu ve výši 2 520 Kč, rozšířenou slevu na invaliditu ve výši 5 040 Kč, slevu na studenta 4 020 Kč a slevu za výdaje na umístění dítě do předškolního zařízení, kdy je možno za každé dítě odečíst maximálně slevu do výše minimální mzdy.

---

³⁴ Viz. Zákon č. 586/1992 Sb., O daních z příjmů, v platném znění.

d) Daňové zvýhodnění (§ 35c):

Poplatník má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním ve společné domácnosti a to ve výši 13 404 Kč na jedno dítě, 15 804 Kč na druhé dítě a 17 004 Kč na třetí a každé další dítě.

V případě, kdy základ daně po uplatnění nezdaniitelných částí základu daně a odpočitatelných položek vyjde záporný nebo daňová povinnost po uplatnění slev na dani vyjde záporná, poplatník neplatí daň žádnou, ale nemá nárok ani na daňový bonus. Toho dosáhne pouze tehdy, když daňové zvýhodnění přesáhne daňovou povinnost, přičemž má nárok na bonus maximálně do výše 60 300 Kč ročně.

Sazba daně:

Daň, vypočtená ze základu daně sníženého o nezdaniitelné části základu daně (§ 15) a odčitatelné položky od základu daně (§ 34) zaokrouhleného na celá sta Kč dolů, činí 15 %.

Jestliže součet příjmů zahrnovaných do základů daně podle § 6 a 7 zákona o daních z příjmů překročí 48násobek průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení (pro rok 2016 stanovena ve výši 1 296 288 Kč), je nutno daň zvýšit o solidární daň ve výši 7 %. Solidární daní se přitom zdaní pouze částka, která překročí stanovenou hranici.

Zvláštní sazba daně:

Základ daně z příjmů fyzických osob může být stanoven dvěma způsoby. Většinu druhů příjmů tvoří tzv. celkový základ daně, který se upraví o přípustné odpočty snižující daňový základ a vypočte se skutečná daň. Jiné je to ovšem u některých příjmů, které tvoří samostatný základ daně a podléhají zdanění zvláštní sazbou daně – srážkou u zdroje. Tyto příjmy se již neuvádí do daňového přiznání, přičemž odvedená daň je konečná a zpravidla ji není možné dostat od finančního úřadu zpět. Zvláštní sazba daně vybíraná srážkou 15 % se používá zejména u dohod o provedení práce, výher a cen v loteriích, z dávek penzijního připojištění se státním příspěvkem nebo u podílu na zisku v s. r. o. nebo a. s.³⁵

---

³⁵ Viz. Zákon č. 586/1992 Sb., O daních z příjmů, v platném znění.

2.6.2. Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob upravuje *zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů*.

Poplatníky daně z příjmů právnických osob lze členit podle různých aspektů, nejčastěji je to účel, za který byla právnická osoba založena, tzn. za účelem podnikání nebo jiným účelem (nadace, organizační složka státu). Podle cíle právnické osoby se ale výrazně liší i zdanění jejích příjmů. Předmětem daně z příjmů právnických osob u poplatníků založených za účelem podnikání jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Zákon dále obsahuje výčet činností, které nejsou předmětem daně z příjmů právnických osob, nebo jsou od této daně osvobozeny.³⁶

Při zjištění základu daně se vychází z výsledku hospodaření z účetnictví. Podle zákona o daních z příjmu je základem daně rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje (náklady). Hospodářský výsledek převzatý z účetnictví je však nutno transformovat pro daňové účely, přičemž tento proces je vcelku náročný. Je nutné jej opravit o položky zvyšující hospodářský výsledek, jako jsou daňové neúčinné náklady, např. náklady na reprezentaci, dary, účetní rezervy, účetní opravné položky a položky snižující hospodářský výsledek, jako jsou výnosy osvobozené od daně z příjmů vymezené v § 19 a výnosy zdaněné srážkovou daní podle § 36 zákona o daních z příjmů. Hospodářský výsledek se rovněž upraví o vzniklý rozdíl účetních a daňových odpisů.³⁷

Daňové odpočty:

I ve zdanění právnických osob existuje celá řada možností umožňující daňový základ, popřípadě výslednou daň snížit. Jedná se o odčitatelné položky od základu daně (§ 34), položky snižující základ daně (§ 20) a slevy na dani (§ 35, § 35a, § 35b).

³⁶ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

³⁷ HNÁTEK, Miloslav. *Daňové typy pro společnosti s ručeným omezením*. Praha: ESAP, s. r. o., 2015. 159 s. ISBN: 978-80-905899-0-2.

a) Odčitatelné položky od základu daně (§ 34):

Stejně jako tomu bylo v případě daně z příjmů fyzických osob, lze od základu daně odečíst například daňová ztráta, která vznikla a byla vyměřena v předchozím zdaňovacím období, výdaje na podporu výzkumu a vývoje nebo výdaje na podporu odborného vzdělání.

b) Položky snižující základ daně (§ 20):

Od základu daně sníženého podle § 34 lze odečíst hodnotu bezúplatného plnění, pokud činí alespoň 2 000 Kč. Nanejvýše lze však odečíst 10 % ze základu daně sníženého podle § 34.

c) Slevy na dani (§ 35, § 35a, §35b):

U právnických osob sice neexistují osobní slevy na dani jako u fyzických osob, ale lze využít sleva na dani, v případě, kdy jsou zaměstnány osoby se zdravotním postižením nebo slevy související s poskytnutým příslibem investiční pobídky.

Sazba daně:

Sazba daně činí 19 % a vypočte se jako součin základu daně sníženého o položky snižující základ daně a o odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleného na celé tisíce Kč dolů a sazby daně.³⁸

2.6.3. Odvody na sociální a zdravotní pojištění

1. SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ:

Pojistné na sociální zabezpečení je jedním z příjmů státního rozpočtu. Zahrnuje:

- nemocenské pojištění,
- důchodové pojištění a
- příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Povinnost platit sociální pojištění mají:

- zaměstnavatelé, tj. právnické a fyzické osoby, kteří zaměstnávají alespoň 1 zaměstnance,

---

³⁸ Viz. Zákon č. 586/1992 Sb., O daních z příjmů, v platném znění.

- zaměstnanci, kteří se účastní nemocenského pojištění,
- osoby samostatně výdělečně činné a
- osoby, které se dobrovolně účastní důchodového pojištění.

Výpočet pojistného:

a) Zaměstnanci a zaměstnavatelé:

Sociální pojištění odvádí zaměstnavatel za své zaměstnance, ale i zaměstnanci část ze své mzdy odvádí na tento účel. Vyměřovacím základem zaměstnanců je úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny. U zaměstnavatelů je vyměřovacím základem částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jeho zaměstnanců. Výše pojistného je však omezena maximálním vyměřovacím základem, který se určuje jako 48násobek průměrné mzdy. V roce 2016 činí 1 296 288 Kč. Pokud tedy vyměřovací základ přesahuje maximální vyměřovací základ, z částky přesahující tento strop se pojistné již neodvádí.

Sazba sociálního pojištění zaměstnanců činí 6,5 % z vyměřovacího základu, přičemž se odvádí na důchodové pojištění. Zaměstnavatelé odvádí za své zaměstnance 25 % z vyměřovacího základu, z toho jde 21,5 % na důchodové pojištění, 2,3 % na nemocenské pojištění a 1,2 % na příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Zaměstnavatel odvádí pojistné na příslušný účet okresní správy sociálního zabezpečení za jednotlivé kalendářní měsíce.

b) Osoby samostatně výdělečně činné:

Vyměřovacím základem OSVČ na sociální pojištění je polovina základu daňového. Je-li ovšem takto stanovená částka nižší než minimální vyměřovací základ, odvádí OSVČ pojistné z tohoto minimálního vyměřovacího základu. Pro rok 2016 je stanoven ve výši 81 024 Kč. OSVČ na hlavní činnost musí odvádět měsíční zálohy na sociální pojištění a na konci roku se tyto zálohy zúčtují s vypočteným sociálním pojištěním za celý rok. Výše zálohy závisí na dosaženém zisku, ovšem vždy musí být placeny alespoň minimální měsíční zálohy. Minimální záloha se vypočítává jako 29,2 % z jedné čtvrtiny průměrné mzdy a pro rok 2016 činí 1 972 Kč. Stejně jako tomu je v případě pojistného u zaměstnanců a zaměstnavatelů, je výše pojistného omezena maximálním vyměřovacím základem ve výši 1 296 288 Kč.

Na sociálním pojištění odvádí OSVČ za celý rok 29,2 % z vyměřovacího základu, z toho jde 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti. Účast OSVČ na nemocenském pojištění je dobrovolná.

c) Osoby, které se dobrovolně účastní důchodového pojištění:

Účast na dobrovolném důchodovém pojištění je možná např. z důvodů, kdy je osoba vedena v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, soustavně se připravuje na budoucí povolání studiem na střední nebo vysoké škole nebo má výdělečnou činnost v cizině. Dále je možno účastnit se dobrovolného důchodového pojištění bez udání důvodu, ale v rozsahu nejvýše 15 let. Vyměřovacím základem pro osoby, které se dobrovolně účastní důchodového pojištění, je částka, kterou si určí, nejméně však částka ve výši jedné čtvrtiny průměrné mzdy. V roce 2016 činí nejnižší měsíční výše pojistného 1 891 Kč.

Sazba pojistného z vyměřovacího základu činí 28 %.³⁹

2. ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ:

Zdravotní pojištění je povinné pro každého občana ČR a hradí si jej pojištěnec buď sám (jeli zaměstnanec, OSVČ, osoba bez zdanitelných příjmů) nebo je za něj hrazeno státem (např. jeli studentem nebo důchodcem).⁴⁰

Výpočet pojistného:

a) Zaměstnanci a zaměstnavatelé:

Stejně jako je tomu u sociálního pojištění, i zdravotní pojištění odvádí zaměstnavatel za své zaměstnance, kteří ovšem i části ze své mzdy přispívají na tento účel. Vyměřovacím základem zaměstnanců je úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny. Vyměřovacím základem zaměstnavatelů je částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jeho zaměstnanců. Maximální vyměřovací základ u zdravotního pojištění není stanoven, je však nutno respektovat minimální vyměřovací základ, který je ve výši minimální mzdy a v roce 2016 činí 9 900 Kč.

---

³⁹ ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. ČSSZ: *Pojistné na sociální zabezpečení* [online]. ČSSZ [1. 12. 2014]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/>.

⁴⁰ KOLÁŘOVÁ, Monika. *Velká kniha pro podnikání*. 2. vyd. Olomouc: Agentura Rubico, s. r. o., 2013. 183 s. ISBN: 978-80-7346-157-7.

Z vyměřovacího základu se odvádí zdravotní pojištění ve výši 13,5 %, přičemž 4,5 % hradí zaměstnanec ze své mzdy a 9 % hradí zaměstnavatel ze svých prostředků.

Zaměstnavatel odvádí pojistné, které je povinen hradit za své zaměstnance a současně odvádí i pojistné, které je povinen hradit zaměstnanec na účet příslušné zdravotní pojišťovny.

b) Osoby samostatně výdělečně činné:

U podnikatelů, živnostníků a dalších OSVČ je vyměřovacím základem pro výpočet zdravotního pojištění padesát procent příjmů z podnikání. Pokud se OSVČ dopočtete nižšího vyměřovacího základu, než je stanovený minimální vyměřovací základ, platí pojistné právě z tohoto základu. Pro OSVČ v roce 2016 činí minimální měsíční vyměřovací základ 13 503 Kč, který se vypočte jako polovina průměrné měsíční mzdy. Minimální roční vyměřovací základ dosahuje výše 162 036 Kč. Podnikatelé musí platit zálohy, které se odvíjí od dosaženého zisku, nesmí být však nižší než minimální stanovené zálohy. Tyto zálohy závisí na minimálním vyměřovacím základě a vypočtou se jako 13,5 % z této částky. V roce 2016 činí minimální zálohy OSVČ na zdravotní pojištění 1 823 Kč.

Sazba zdravotního pojištění u podnikatelů a živnostníků přitom rovněž dosahuje 13,5 % z vyměřovacího základu, stejně jako je tomu u zaměstnanců a zaměstnavatelů.

c) Osoby bez zdanitelných příjmů:

Osobou bez zdanitelných příjmů, která je povinna si sama platit zdravotní pojištění, je osoba, která po celý kalendářní měsíc nemá příjmy ze zaměstnání, ze samostatné výdělečné činnosti a není za ni plátcem pojistného stát. Jedná se např. o studenta studujícího na škole, která nebyla Ministerstvem školství označena jako soustavná příprava na budoucí povolání, studenta, který po ukončení školy nenastoupí ihned po prázdninách do zaměstnání nebo nezačne podnikat, nezaměstnanou osobu, která není v evidenci úřadu práce nebo osobu, která má jen takové příjmy, které nepodléhají dani z příjmů nebo jsou zdaňovány jen podle § 8, 9 nebo 10 zákona o daních z příjmů. Vyměřovacím základem je zde minimální mzda, která je od 1. ledna 2016 stanovena na 9 900 Kč.

Sazba zdravotního pojištění i v tomto případě činí 13,5 % z vyměřovacího základu.⁴¹

---

⁴¹ VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ČR. VZP ČR: *Od ledna 2016 se mění zdravotní pojištění u všech skupin plátců* [online]. VZP ČR [11. 11. 2015]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/od-ledna-2016-se-meni-zdravotni-pojisteni-u-vsech-skupin-platcu>.

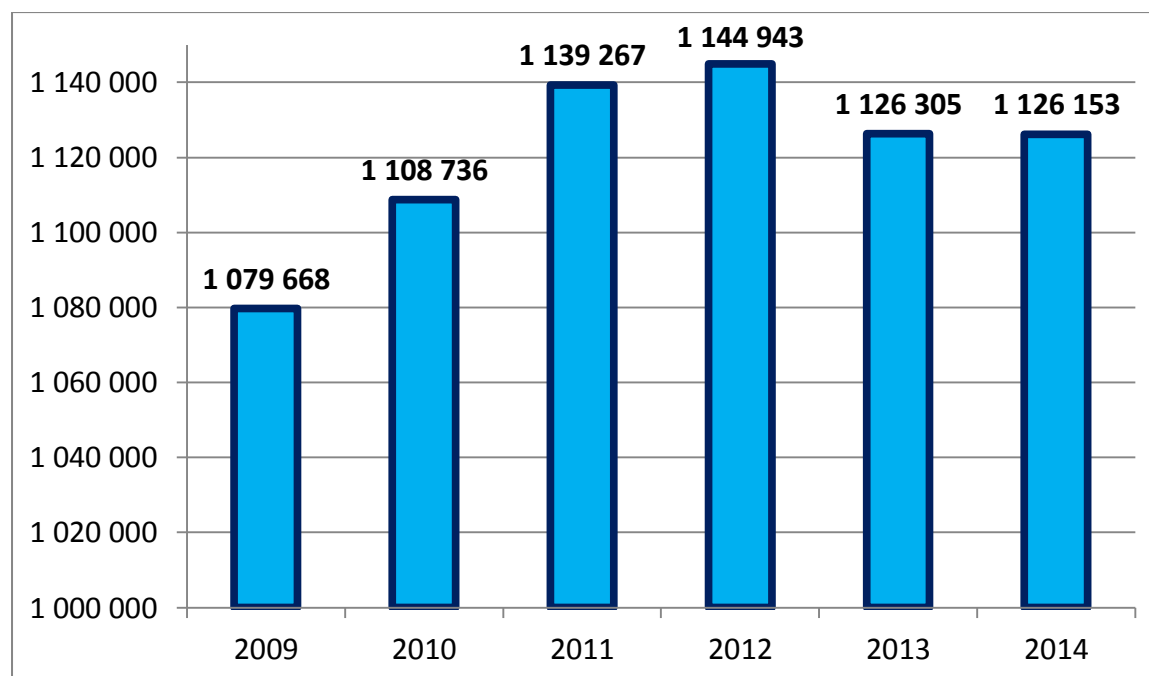
3. Formy podnikání v České republice dle současné legislativy

Základní právní poznatek podnikání v ČR vychází z *Listiny základních práv a svobod*. Zde je ukotveno, že každý občan má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.⁴²

Podrobnější legislativní vymezení představuje *zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání*, *zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích* a další zákony, které upravují podmínky pro podnikání v činnostech vyloučených z působnosti živnostenského zákona. Jedná se například o provozování soukromé lékařské praxe, činnost auditorů a soudních exekutorů nebo veterinářů. Významná jsou rovněž ustanovení *zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*.

Dle české legislativy lze podnikat buďto jako fyzická nebo právnická osoba.

Graf 3.1.: Celkový počet podnikajících osob v letech 2009 - 2014.

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu.

⁴² Viz. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, v platném znění.

3.1. Kritéria při volbě právní formy podnikání

Před zahájením podnikatelské činnosti je nutno zvážit vhodnou formu podnikání, tu lze však během podnikání změnit. Kritérií, podle nichž podnikatelé vybírají nejvhodnější formu, existuje celá řada. Některá jsou všeobecnější, jiná specifitější a to podle druhu činnosti, které se chceme věnovat. Jedná se především o:

Velikost základního kapitálu: Každá právní forma klade odlišné požadavky na počáteční kapitál, který musí být investován do založení podniku. Nejméně nákladná je živnost, u které není dle zákona stanovena žádná výše základního kapitálu. Platí se pouze registrační poplatky a to při získání živnostenského oprávnění nebo koncese. U obchodních společností je základní kapitál vymezen dle zákona, ale i u těchto forem podnikání nemusíme mít velký kapitál. Například na veřejnou obchodní společnost není kladen žádný požadavek na výši počátečního kapitálu a od roku 2014 lze společnosti s ručením omezeným založit pouze s 1 korunovým kapitálem.

Rozsah plánovaných podnikatelských aktivit: Můžeme říct, že obecně se jedná o nejdůležitější aspekt při výběru formy podnikání. Zvolená právní forma má odpovídat typu podnikatelské činnosti, kterou se chce podnikatel zabývat. Z pozice živnostníka lze pohodlně vykonávat jen málo podnikatelských aktivit. Jestliže chceme mít obsáhlejší portfolio výrobků a služeb, je vhodné zvolit některou z obchodních společností.

Počet zakladatelů nebo počet účastníků podnikání: Jestliže se do podnikání pouští jednatel, je výhodnější podnikat dle živnostenského oprávnění. V případě více zakladatelů či účastníků je však na místě zvolit některou obchodní společnost. Komanditní společnost a veřejná obchodní společnost dokonce podle zákona nemůže být založena pouze jednou podnikající osobou.

Administrativní náročnost založení podniku: Rovněž se jedná o jedno z nejdůležitějších kritérií. U živnostenského podnikání je zapotřebí získat pouze povolení k provozování vybrané podnikatelské činnosti (živnostenské oprávnění), ale u obchodních společností je dále potřeba sepsat zakladatelskou smlouvu a zapsat společnost do Obchodního rejstříku.

Finanční možnosti a přístup ke zdrojům: Tento aspekt je úzce spjat s náročností na počáteční kapitál, a také s rozsahem podnikatelských aktivit. Podnikatel – živnostník má jen velmi omezený přístup k cizím finančním zdrojům, a tak většinou podnikání dotuje z vlastních zdrojů. Tím je jeho podnikání výrazně limitováno. Lepší přístup k cizím zdrojům mají jednoznačně obchodní společnosti, které mohou k jeho získání využít různých prostředků.

Rozsah ručení za závazky podniku: Dle tohoto kritéria je v relativní nevýhodě živnostník, protože ručí za závazky podnikání neomezeně, tedy celým majetkem a to i svým soukromým majetkem. Podobně tomu je i u společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů v případě komanditní společnosti. U ostatních obchodní společností je však ručení společníků omezeno, a to podle výši jejich majetkového podílu ve společnosti.

Oprávnění k řízení podniku: Jedná se o protiklad rozsahu ručení za závazky podniku, protože čím více ručí živnostník – společník za své závazky osobně, tím více má rozhodovací pravomoci na podnikání. U obchodních společností je pak vymezení pravomoci předmětem společenské smlouvy, kterou se společnost zakládá.

Podíl na zisku: Při výběru právní formy je v neposlední řadě moudré přihlédnout na tento aspekt. Při živnostenském podnikání připadá veškerý zisk po zdanění přímo podnikateli, protože je zpravidla jediným účastníkem podnikání. U obchodních společností, a to zejména pokud jsou zakládány více osobami, je přirozeně situace opačná. O zisk se dělí všichni společníci a to buď rovným dílem, nebo jejich výši stanoví společenská smlouva na základě výše kapitálového vkladu do společnosti.

Účetní povinnosti podniku: Tato povinnost se liší s rozsahem podnikatelské činnosti. U živnosti, kde je portfolio činností zpravidla úzké, se vede nejčastěji jen daňová evidence, nebo se případně příjmy a výdaje vykazují paušálem. Účetnictví se vede jen zřídka. Kdežto u obchodních společností je vedení podvojného účetnictví jednou z povinností. U větších společností pak může dojít i k povinnosti provedení účetní závěrky auditorem.

Mezi další kritéria můžeme zařadit:

- míra právní regulace činnosti,
- zastupování podnikatelského subjektu navenek,

- míra zdanění vytvořeného zisku,
- povinnost zveřejňování údajů z účetní závěrky,
- flexibilita právní formy a případná transformace na jinou právní formu,
- povinnosti při ukončení činnosti podnikatelského subjektu,
- image firmy.⁴³

3.2. Formy podnikání fyzických osob

Podnikání fyzické osoby chápeme jako podnikání člověka – jednotlivce. Označuje se rovněž jako podnikání osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ).

V České republice podnikání fyzických osob jednoznačně převládá, a to zejména z důvodu jednoduchosti při zahájení. Oblibu v něm nachází i ti, kteří svou podnikatelskou činnost nepovažují za hlavní zdroj příjmů.

Jako fyzická osoba lze podnikat na základně *živnostenského oprávnění*. Existují však podnikatelské činnosti, ke kterým není potřeba tohoto oprávnění. Jedná se především o:

- zemědělskou výrobu, lesní a vodní hospodářství,
- činnost autorů,
- činnosti a podnikání podle zvláštních předpisů,
- nezávislé podnikání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů činnosti a podnikání podle zvláštních předpisů.

Jedná se tedy o osoby, které podnikají na základně živnostenského či jiného oprávnění, osoby zapsané v obchodním rejstříku nebo soukromě hospodařící zemědělce zapsané v evidenci.

Výhody podnikání fyzických osob:

- Minimální množství formálně – právních povinností (v případě, kdy podnikatel nemá povinnost být zapsaný v obchodním rejstříku, odpadá procedura zápisu a povinnosti zveřejňování požadovaných údajů).
- Velmi nízké správní výlohy nutné při založení.

---

⁴³ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

- Podnikatelskou činnost lze zahájit hned po ohlášení (s výjimkou koncesovaných živností nebo činností vyžadujících zvláštní povolení).
- Není vyžadován žádný počáteční kapitál.
- Samostatnost a volnost při rozhodování.
- Jednoduché přerušení či ukončení činnosti.
- Lze zvolit účetnictví nebo daňovou evidenci (pokud není podnikatel zapsán do obchodního rejstříku) nebo uplatnit výdaje pro zjištění dílčího základu daně z podnikání paušálem, je-li to pro podnikatele výhodnější.
- Případné změny probíhají poměrně rychle.
- Zisk z podnikání je zdaněn daní z příjmů fyzických osob, je možno uplatnit nezdanitelné částky a jiné odpočitatelné položky.
- Lze přizvat osobu žijící ve společné domácnosti s podnikatelem jako spolupracující osobu a přerozdělit na ni kromě pracovních povinností také část příjmů a výdajů z podnikání, a využít tak možnost daňové úspory.

Nevýhody podnikání fyzických osob:

- Vysoké riziko vyplývající z neomezeného ručení majetkem podnikatele (riziko lze omezit změnou podílu na společném jmění manželů).
- Neúspěchy v podnikání se přenáší do rodinného života.
- Vysoké požadavky na odborné i ekonomické znalosti podnikatele.
- Obtížný přístup ke kapitálu.
- Malá vyjednávací síla v obchodních vztazích (v obchodních kontraktech může působit jako malý či méněcenný podnik).
- Poměrně vysoká výše povinných odvodů, ať už se jedná o zdravotní pojištění, sociální pojištění nebo daně (sazba daně z příjmu je ve vyšším pásmu větší než u právnických osob).⁴⁴

---

⁴⁴ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

3.2.1. Živnostenské podnikání

Pojem živnost stanovuje zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání a rozumí se jí soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.

Tento zákon rovněž stanovuje činnosti, které nepatří mezi živnosti. Jedná se kupříkladu o činnost lékařů, veterinářů a farmaceutů, advokátů, notářů a soudních exekutorů, znalců, auditorů a daňových poradců. Živností dále není činnost bank, pojišťoven, penzijních fondů, spořitelních a úvěrových družstev, pořádání loterií, hornická činnost, výroba elektřiny a plynu, zemědělství, atd.

3.2.1.1. Podmínky provozování živnosti

Podmínky provozování živnosti stanovuje § 6 a 7 zákona o živnostenském podnikání a tyto podmínky dělí na všeobecné a zvláštní.

Všeobecné podmínky:

Všeobecnými podmínkami provozování živnosti fyzickými osobami jsou:

- dosažení věku 18 let,
- způsobilost k právním úkonům, a
- bezúhonnost.

Za bezúhonného se nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl spáchán v souvislosti s podnikáním, nebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje.

Zvláštní podmínky:

Zvláštními podmínkami provozování živnosti se rozumí odborná nebo jiná způsobilost. Odbornou způsobilostí se rozumí dosažení kvalifikace k výkonu živnosti. Většinou se jedná o doklad o dosaženém vzdělání nebo délce praxe v příslušném oboru.⁴⁵

---

⁴⁵ Viz. Zákon č. 455/1991 Sb., O živnostenském podnikání, v platném znění.

3.2.1.2. Rozdělení živností

Živnosti se dělí podle toho, jakým způsobem se získává živnostenské oprávnění a to na ohlašovací a koncesované.

Živnosti ohlašovací:

U těchto živností postačí pouze ohlásit jejich provozování na živnostenském úřadě. Právo provozovat tyto živnosti vzniká tedy již dnem ohlášení.

Podle náročnosti na odbornost je dále dělíme na řemeslné, vázané a volné.

a) Řemeslné živnosti:

Předpokladem k jejich provozování je dokázání příslušného vzdělání, nebo praxe. Jsou vyjmenovány v příloze č. 1 zákona o živnostenském podnikání a jedná se např. o řeznictví, mlynářství, pekařství, pivovarnictví, zpracování kůží a kožešin, zpracování kamene, kominictví, zámečnictví, hodinářství, zednictví, malířství, klempířství a kadeřnictví.

b) Vázané živnosti:

K výkonu těchto živností je zapotřebí průkaz způsobilosti pro příslušnou činnost nebo přesně určené vzdělání a praxe. Odbornou způsobilost, včetně činností, které spadají pod živnosti vázané, vymezuje příloha č. 2 zákona o živnostenském podnikání. Patří mezi ně výroba tabákových výrobků, zpracování a výroba paliv, výroba nebezpečných chemických látek, oční optika, podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady, nákup a prodej kulturních památek, činnost účetních poradců, vedení účetnictví a daňové evidence, atd.

c) Volné živnosti:

Tento druh živnosti nabízí nejjednodušší podmínky k zahájení provozu, neboť k nim není zapotřebí žádná odborná způsobilost. Jedinou podmínkou je splnění všech třech všeobecných podmínek podle zákona o živnostenském podnikání. V příloze č. 4 nalezneme živnosti spadající pod kategorii volných a jedná se např. o chov zvířat a jejich výcvik, výroba potravinářských výrobků, pěstitelské pálení, výroba textilií a obuvi, vydavatelská činnost, zpracování železa, výroba plastových výrobků, výroba strojů a zařízení, sklenářské práce, realitní činnost, velkoobchod a maloobchod, fotografické služby, atd.

Živnosti koncesované:

Koncesované živnosti vznikají a jsou provozovány na základě správního rozhodnutí. K získání koncese je tedy zapotřebí nejenom splnit odbornou způsobilost, ale také kladné vyjádření příslušného orgánu státní správy. Uvádí jej příloha č. 3 a patří sem zejména výroba alkoholických nápojů, výroba a zneškodňování výbušnin, zbraní a střeliva, výroba tepelné energie nad 50 kW, provozování cestovní kanceláře, ochrana osob a majetku a provozování pohřební služby.⁴⁶

Tabulka 3.1.: Počet jednotlivých druhů živností k 31. 3. 2015.

Druh živnosti:	Počet:
Řemeslné:	939 306
Vázané:	335 353
Volné:	2 002 288
Koncesované:	222 049
CELKEM:	3 498 996

Zdroj: Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR.

3.2.2. Ostatní způsoby podnikání

Zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství:

Při podnikání v zemědělství není sice zapotřebí živnostenského oprávnění, ale je nutné se zaregistrovat na příslušném obecním úřadě a to podáním žádosti o zápis do evidence zemědělských podnikatelů.

Patří sem například ovocnářství, pěstování zeleniny, okrasných rostlin, živočišná výroba zahrnující chov hospodářských a jiných zvířat, nebo produkce chovných zvířat.⁴⁷

Činnost autorů:

Autoři za svou činnost dostávají příjmy - tzv. honoráře, kterými se rozumí

- příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví,
- příjmy z autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a
- příjmy z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem.

⁴⁶ Viz. Zákon č. 455/1991 Sb., O živnostenském podnikání, v platném znění.

⁴⁷ Viz. Zákon č. 252/1997 Sb., O zemědělství, v platném znění.

Může se tedy jednat i o příspěvky do novin, časopisů, televize, rozhlasu či na internetové servery.

Činnosti a podnikání podle zvláštních předpisů:

K provozování těchto činností je většinou zapotřebí státní zkoušky. Jde o daňové poradce, advokáty, soudní exekutory, makléře, správce konkursní podstaty, znalce, tlumočníky, psychoterapeuty, přírodní léčitelé, atd.

Nezávislé podnikání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů:

Tímto podnikáním jsou myšleny např. příjmy spisovatelů, herců nebo hudebníků.

3.3. Formy podnikání právnických osob

Druhou formou, se kterou se setkáváme, je podnikání právnických osob. Právnickou osobou rozumíme jakýsi uměle vytvořený subjekt, který je zapsaný v obchodním rejstříku.

Důvodem k zvolení této formy může být například vyšší důvěryhodnost nebo omezené ručení za závazky společnosti. Před výběrem této formy podnikání je však nutné si vyjasnit několik zásadních otázek, a to zejména týkajících se předmětu podnikání, osob společníků, osob oprávněných jednat jménem společnosti, otázku sídla společnosti a vkladu.⁴⁸

Podnikání právnických osob nejčastěji spojujeme s obchodními společnostmi. Není to však přesné přirovnání, neboť podle zákona o obchodních korporacích (Zákon č. 90/2012 Sb.) jsou právnické osoby definovány jako *obchodní korporace*.

Obchodní korporace dělíme na osobní a kapitálové. Mezi osobní korporace patří veřejná obchodní společnost a komanditní společnost. U nich se předpokládá osobní účast podnikatele na řízení společnosti a zpravidla neomezené ručení společníků za závazky společnosti. Jako kapitálové korporace označujeme společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti. Jejich podstatou je majetková účast společníků, kteří ručí za závazky společnosti pouze omezeně nebo vůbec. Družstva tvoří samostatnou skupinu korporací.⁴⁹

---

⁴⁸ KOLÁŘOVÁ, Monika. *Velká kniha pro podnikání*. 2. vyd. Olomouc: Agentura Rubico, s. r. o., 2013. 183 s. ISBN: 978-80-7346-157-7.

⁴⁹ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

3.3.1. Veřejná obchodní společnost

Veřejná obchodní společnost je společnost alespoň dvou osob, které se účastní na jejím podnikání nebo správě jejího majetku a ručí za její dluhy společně a nerozdílně.

Po společnosti s ručením omezeným se jedná o druhou nejčastěji se vyskytující formu podnikání právnických osob malých a středních podniků v České republice. Musí být tvořena nejméně dvěma právními subjekty, přičemž společníky mohou být právnické i fyzické osoby. Ti jsou zároveň statutárním orgánem jednajícím za společnost. Jestliže je společníkem fyzická osoba, musí splňovat podmínky provozování živnosti a nesmí u ní existovat překážka v provozování živnosti. Pakliže je společníkem právnická osoba, práva a povinnosti společníka vždycky vykonává fyzická osoba – statutární orgán nebo pověřený zástupce. Veřejné obchodní společnosti nemají povinnost tvořit žádný minimální základní kapitál, tudíž zde nejsou ani žádné vkladové povinnosti. Zisk se dělí rovným dílem, nestanoví-li společenská smlouva jinak.⁵⁰

Zdanění zisku:

Velkou odlišností je fakt, že veřejná obchodní společnost nepodává daňové přiznání. Společníci si svůj podíl na zisku daní sami ve svém daňovém přiznání.

Jestliže je společník fyzickou osobou, tak podíl na zisku je dílčím základem daně z příjmů fyzických osob – konkrétně podle § 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů tzv. příjmy z podnikání. Pokud by společníkem byla právnická osoba, o podíl na zisku by navýšila svůj základ daně v přiznání k dani z příjmů právnických osob.

Příklad 3.1.: Výpočet zisku po zdanění ve veřejné obchodní společnosti.

Zadání:

Veřejná obchodní společnost se skládá ze dvou společníků, přičemž oba jsou fyzickými osobami. Zisk za zdaňovací období je 2 000 000 Kč a bude mezi společníky rozdělen rovným dílem (dle zákona o obchodních korporacích).

---

⁵⁰ KOLÁŘOVÁ, Monika. *Velká kniha pro podnikání*. 2. vyd. Olomouc: Agentura Rubico, s. r. o., 2013. 183 s. ISBN: 978-80-7346-157-7.

Řešení:

Výpočet daně z příjmů společníka:	$1\,000\,000\text{ Kč} \times 15\% = \mathbf{150\,000\text{ Kč}}$ $\Rightarrow$ přiznání daně z příjmů fyzických osob.
Výpočet čistého zisku společníka:	$1\,000\,000\text{ Kč} - 150\,000\text{ Kč} = \mathbf{850\,000\text{ Kč.}}$

Zdroj: Vlastní zpracování.

Výhody v. o. s.:

- Není nutný žádný počáteční kapitál.
- Neomezené ručení společníku garantuje solidní image společnosti.
- Relativně jednoduché vystoupení společníka ze společnosti.
- Dobrý přístup k cizímu kapitálu.

Nevýhody v. o. s.:

- Neomezené ručení společníků může přinášet možná osobní rizika.
- K založení firmy jsou nutní minimálně 2 společníci.
- Pro společníky platí zákaz konkurence.
- V případě vysokých zisků jsou značné odvody na pojistné sociální pojištění a na daň z příjmů fyzických osob.⁵¹

3.3.2. Komanditní společnost

Komanditní společnost je společnost, v níž alespoň jeden společník ručí za její dluhy omezeně (komanditista) a alespoň jeden společník neomezeně (komplementář).

Bývá považována jako mezistupeň mezi podnikáním fyzické osoby a kapitálovou společností. Tato forma společnosti není v České republice běžná. Jak již vyplývá z definice dle zákona o obchodních korporacích, je nutné, aby společnost měla oba typy společníků. Stejně jako veřejná obchodní společnost musí mít minimálně dva zakladatele. Ti mohou být právnickou i fyzickou osobou. Statutárním orgánem přitom mohou být pouze komplementáři. Obsahuje-li název společnosti jméno komanditisty, ručí za závazky společnosti jako komplementář. Podíly komanditistů se určují podle poměru jejich vkladů, přičemž jejich

⁵¹ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

minimální výše není zákonem stanovena. Komanditisté ručí za dluhy společnosti do výše tzv. komanditní sumy. Tato suma musí být určena společenskou smlouvou a nemůže být nižší, než kolik činí vklad komanditisty. Zisk se dělí na polovinu mezi komplementáře a společnost, jestliže společenská smlouva nestanoví jinak.⁵²

Zdanění zisku:

Odlišuje se zdanění zisku komplementářů a společnosti jako takové.

- *Zisk, který připadne komplementářům*, si rozdělí stejným dílem, pakliže společenská smlouva nestanoví jinak. Tento zisk bude zahrnut do daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob každého z komplementářů a tudíž zdaněn sazbou 15 %.
- *Zisk, který připadne společnosti*, se zahrne do daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob a zdaní sazbou 19 %. Z tohoto zisku je ještě nutné, při výplatě podílů komanditistům, odvést srážkovou daň 15 %. Ti si zisk rozdělí podle poměru jejich podílů. Poté už nemusí podávat přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

Příklad 3.2.: Výpočet zisku po zdanění v komanditní společnosti.

Zadání:

Komanditní společnost se skládá ze dvou společníků, přičemž jeden je komplementář a jeden komanditista. Zisk za zdaňovací období je 2 000 000 Kč a bude rozdělen mezi komplementáře a společnost rovným dílem (dle zákona o obchodních korporacích).

Řešení:

Výpočet daně z příjmů komplementáře:	$1\,000\,000\text{ Kč} \times 15\% = \mathbf{150\,000\text{ Kč}}$ $\Rightarrow$ přiznání daně z příjmů fyzických osob.
Výpočet čistého zisku komplementáře:	$1\,000\,000\text{ Kč} - 150\,000\text{ Kč} = \mathbf{850\,000\text{ Kč.}}$
Výpočet daně z příjmů společnosti:	$1\,000\,000\text{ Kč} \times 19\% = \mathbf{190\,000\text{ Kč}}$ $\Rightarrow$ přiznání daně z příjmů právnických osob.
Výpočet čistého zisku společnosti:	$1\,000\,000\text{ Kč} - 190\,000\text{ Kč} = \mathbf{810\,000\text{ Kč.}}$
Výpočet srážkové daně komanditisty:	$810\,000\text{ Kč} \times 15\% = \mathbf{121\,500\text{ Kč.}}$
Výpočet čistého zisku komanditisty:	$810\,000\text{ Kč} - 121\,500\text{ Kč} = \mathbf{688\,500\text{ Kč.}}$

Zdroj: Vlastní zpracování.

⁵² KOLÁŘOVÁ, Monika. *Velká kniha pro podnikání*. 2. vyd. Olomouc: Agentura Rubico, s. r. o., 2013. 183 s. ISBN: 978-80-7346-157-7.

Výhody k. s.:

- Není nutný velký počáteční kapitál.
- Omezené ručení u komanditistů.
- Není stanovena minimální výše vkladové povinnosti komanditisty.
- Zisk komanditistů je zdaněn srážkovou daní a nepodléhá odvodům na sociální a zdravotní pojištění.
- Pro komanditisty neplatí zákaz konkurence.

Nevýhody k. s.:

- Administrativně náročnější vznik – nutno velmi podrobně sepsat společenskou smlouvu.
- K založení firmy jsou nutné minimálně 2 společníci – minimálně 1 komplementář a 1 komanditista.
- Neomezené ručení komplementářů.
- Zisk komanditistů je zdaněn nejprve daní z příjmů právnických osob a poté srážkovou daní.
- Možný vznik rozporů mezi prioritami komplementářů a komanditistů – každý z nich nese jinou tíhu rizika.
- Ke změně ve společenské smlouvě je nutný souhlas komplementářů i komanditistů.⁵³

3.3.3. Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.

Jedná se bezesporu o nejrozšířenější formu podnikání právnických osob. Řadí se mezi společnosti kapitálové, ale vykazuje i některé rysy osobních společností. Patří mezi obchodní společnost, která má povinnost vytvářet základní kapitál, který se tvoří vklady společníků. Jeho minimální výše však činí od roku 2014 pouze 1 Kč. Před zápisem do obchodního rejstříku musí být splaceny všechny nepeněžitě vklady. Jestliže je základní kapitál splácen

---

⁵³ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

peněžitými vklady, musí být před zápisem do obchodního rejstříku splacen vklad každého společníka ve výši alespoň 30 %. Zbývající část musí být splacena do 5 let. Společnost s ručením omezeným může být založena i jednou osobou a může mít neomezený počet společníků, kteří mohou být opět fyzickou i právnickou osobou. Účast společníka na společnosti je představována podle výše obchodního podílu. Podíl je převoditelný a vždy přechází na právního nástupce.⁵⁴

Nejvyšší orgán ve společnosti s ručením omezeným se nazývá valná hromada. Členy valné hromady jsou všichni společníci a do její působnosti patří rozhodování o změně společenské smlouvy, změně základního kapitálu, schválení rozdělení zisku nebo účetní závěrky. Statutárním orgánem jsou jednatelé, kterým přísluší obchodní vedení společnosti. Dozorčí rada je nepovinně vytvořený orgán, který dohlíží na činnost jednatelů nebo kontroluje účetní dokumentaci.

Zdanění zisku:

Zisk vyprodukovaný společností s ručením omezeným je zdaněn – respektive může být zdaněn ve dvou stupních:

- *Při zdanění zisku u společnosti* podléhá po příslušných úpravách dani z příjmů právnických osob se sazbou 19 %.
- *U společníka poté jako podíl na zisku* daně z příjmu fyzických nebo právnických osob podle toho, o jaký typ společníka se jedná.

Zdanění podílu na zisku podléhá srážkové dani v sazbě 15 %. Jestliže je společník fyzickou osobou, zdaňuje svůj podíl na zisku společnosti jako příjem z kapitálového majetku podle § 8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Je-li společník právnickou osobou, podléhá podíl na zisku stejnému režimu zdanění srážkovou daní jako u fyzické osoby.⁵⁵

Příklad 3.3.: Výpočet zisku po zdanění v společnosti s ručením omezeným.

Zadání:

Společnost s ručením omezeným se skládá ze dvou společníků, přičemž oba jsou fyzickými osobami. Zisk za zdaňovací období je 2 000 000 Kč (zisk = VH) a bude mezi společníky rozdělen celý a to stejným dílem – oba mají 50 % podíl na základním kapitálu.

---

⁵⁴ BĚHOUNEK, Pavel. Společnost s ručením omezeným – prakticky včetně účetnictví a daní. 11. vyd. Olomouc: ANAG, s. r. o, 2014. 365 s. ISBN: 978-80-7263-886-4.

⁵⁵ BĚHOUNEK, Pavel. Společnost s ručením omezeným – prakticky včetně účetnictví a daní. 11. vyd. Olomouc: ANAG, s. r. o, 2014. 365 s. ISBN: 978-80-7263-886-4.

Řešení:

Výpočet daně z příjmů společnosti:	$2\,000\,000\text{ Kč} \times 19\% = \mathbf{380\,000\text{ Kč}}$ $\Rightarrow$ přiznání daně z příjmů právnických osob.
Výpočet čistého zisku společnosti:	$2\,000\,000\text{ Kč} - 380\,000\text{ Kč} = \mathbf{1\,620\,000\text{ Kč}}$.
Výpočet srážkové daně společníka:	$810\,000\text{ Kč} \times 15\% = \mathbf{121\,500\text{ Kč}}$.
Výpočet čistého zisku společníka:	$810\,000\text{ Kč} - 121\,500\text{ Kč} = \mathbf{688\,500\text{ Kč}}$.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Výhody s. r. o.:

- Není nutný velký počáteční kapitál.
- Omezené ručení společníků.
- Minimální výše vkladové povinnosti u společníka je 1 Kč.
- Pro přijetí velké části rozhodnutí není nutný souhlas všech společníků.
- Může být založena i jednou osobou.
- Neplatí zákaz konkurence pro společníky, ale pouze pro jednatele.
- Do společnosti lze vložit i nepeněžitý vklad.
- Lze ustanovit kontrolní orgán – dozorčí radu.
- Vyplacené podíly na zisku společníkům – fyzickým osobám nepodléhají pojistnému sociálního a zdravotního pojištění, ale jsou zdaněny srážkovou daní.

Nevýhody s. r. o.:

- Administrativní náročnější založení a chod společnosti – svolávání valné hromady, nutné ustanovení jednatele.
- V očích obchodních partnerů, díky omezenému ručení, může působit méně důvěryhodně než osobní obchodní společnost nebo akciová společnost.
- Zisk společnosti je zdaněn daní z příjmů právnických osob a při vyplácení podílů na zisku znovu zdaněn srážkovou daní.

3.3.4. Akciová společnost a družstvo

Akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií.

Družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání.

Vzhledem k tomu, že akciová společnost je administrativně a kapitálově vysoce náročná, a tudíž se mezi malými podniky nevyskytuje, nebudu ji ve své diplomové práci více rozebírat a zabývat se jí ani v praktické části. Stejně tak činím u družstva, které se svou formou a převážně minimálním množstvím 3 členů, rovněž nehodí k mé diplomové práci.

Tabulka 3.2.: Porovnání jednotlivých typů obchodních korporací.

Typ obchodní korporace:	V. O. S.	K. S.	S. R. O.
Minimální počet společníků:	2	2	1
Ručení společníků:	neomezeně	komanditista – omezeně komplementář - neomezeně	omezeně
Minimální základní kapitál:	ne	ne	1 Kč
Statutární orgán:	společníci	komplementáři	jednatelé
Další orgány:	ne	ne	valná hromada dozorčí rada

Zdroj: Vlastní zpracování.

4. Praktická aplikace

V praktické části mé diplomové práce budou aplikovány předchozí teoretické poznatky na modelovém příkladu podnikatele. Na základě jeho preferencí budou porovnávány jednotlivé právní formy podnikání. Cílem bude najít právní formu, která by mu dle jeho požadavků nejvíce vyhovovala. Podnikatel si přitom sám stanoví, jaká kritéria jsou pro něj důležitá, a jaká bude brát v potaz s menší váhou. Na konci této práce dojde ke srovnání a vyhodnocení získaných výsledků.

4.1. Zadání malého podnikatele

Zadání příkladu je vytvořeno na základě reálných údajů, které jsou pro potřeby této diplomové práce upraveny. Zadání je konstruováno tak, aby reprezentovalo typického malého podnikatele, který porovnává výhody a nevýhody jednotlivých právních forem podnikání a snaží se dle svých kritérií najít nejvíce vyhovující formu podnikání. V praktické části této práce přitom vycházím ze zkušeností a znalostí, které jsem nabyl v praxi při studiu a to především v auditorské společnosti a dvou účetních firmách.

Podnikatelem je pan Jan, který podniká už od roku 2007 jako opravář, klempíř a technik osobních automobilů. Tato činnost spadá mezi živnosti řemeslné a je uvedena v příloze č. 1 k živnostenskému zákonu jako klempířství, oprava karoserií a opravy silničních vozidel. Dosud vykonával činnost jako osoba samostatně výdělečně činná, ale od roku 2016 má možnost se spojit s podnikatelem Michalem, který vykonává stejnou podnikatelskou činnost na základě živnostenského oprávnění od roku 2011. Pan Jan proto zvažuje, zdali je pro něj výhodnější zůstat jako OSVČ a podnikat nadále sám, nebo se s panem Michalem spojit a založit některou z obchodních společností. Popřípadě začít podnikat samostatně prostřednictvím společnosti s ručením omezeným.

Jan má 2 děti, které s ním žijí ve společné domácnosti. Dcera Pavla má 19 let a studuje vysokou školu. Syn Patrik má 22 let a je zaměstnaný v IT firmě. Pan Jan staví dům na hypoteční úvěr a předpokládaná výše ročních úroků z tohoto úvěrů činí 28 000 Kč. Pan Jan rovněž plánuje, že v roce 2016 půjde 2x darovat krev.

Výše příjmů (výnosů) a výdajů (nákladů) v roce 2016:

Výše příjmů (výnosů) a výdajů (nákladů) stanovených na rok 2016 vychází z odhadů obou podnikatelů na základě předchozích let. Nikdy však nelze přesně odhadnout, jak se bude podnikání vyvíjet, a proto budu v mé práci počítat se třemi variantami vývoje podnikání:

- a) *varianta pesimistická*: v případě, kdy by se v následujícím roce příliš nedařilo a bylo by přijímáno méně zakázek, než se očekává, snížím předpokládané příjmy i výdaje o 25 %.
- b) *varianta neutrální*: jedná se o nejpravděpodobnější scénář vývoje podnikání a budu počítat s odhadovanými příjmy a výdaji na rok 2016.
- c) *varianta optimistická*: v případě, že by se v roce 2016 nadprůměrně dařilo a přijímalo by se mnoho zakázek, zvýším předpokládané příjmy i výdaje o 25 %.

Tabulka 4.1.: Předpokládané příjmy a výdaje Jana v roce 2016.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Příjmy:	633 750 Kč	845 000 Kč	1 056 250 Kč
Výdaje:	311 250 Kč	415 000 Kč	518 750 Kč
Výsledek hospodaření:	322 500 Kč	430 000 Kč	537 500 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 4.2.: Předpokládané příjmy a výdaje Michala v roce 2016.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Příjmy:	506 250 Kč	675 000 Kč	843 750 Kč
Výdaje:	258 750 Kč	345 000 Kč	431 250 Kč
Výsledek hospodaření:	247 500 Kč	330 000 Kč	412 500 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Jak je z předchozích tabulek zřejmé, Jan dosahuje o něco většího zisku než Michal. Proto se dohodli, že v případě založení obchodní společnosti, by si případný zisk rozdělili v poměru 60:40. Pokud by společně začali podnikat prostřednictvím některé z obchodních společností, budu vycházet z faktu, že výše výnosů společnosti se bude rovnat součtu jejich předpokládaných příjmů. Náklady společnosti vyjádřím jako součet jejich předpokládaných výdajů, které ovšem snížím o 20 %. A to z důvodu úspory režijních nákladů jako jsou telefonní poplatky, režijní materiál, nájem dílny, internet a další.

Tabulka 4.3.: Předpokládané výnosy a náklady při společném podnikání v roce 2016.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Výnosy:	1 140 000 Kč	1 520 000 Kč	1 900 000 Kč
Náklady:	456 000 Kč	608 000 Kč	760 000 Kč
Výsledek hospodaření:	684 000 Kč	912 000 Kč	1 140 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Kritéria pro výběr vhodné právní formy:

a) Náročnost zahájení podnikání:

Prvním kritériem, podle kterého budou jednotlivé formy podnikání srovnány, bude náročnost na zahájení podnikání. Tím se rozumí administrativní a finanční náročnost založení živnost, popřípadě obchodní společnosti.

b) Ručení za závazky z podnikání:

Neméně důležitým kritériem je míra ručení za závazky z podnikání. Je velký rozdíl, zdali podnikatel ručí pouze ve výši vložených prostředků do podnikání, nebo za tyto závazky ručí celým, tedy i soukromým majetkem.

c) Ostatní hlediska:

Zohledněny budou i ostatní výhody a nevýhody jako je pohled na jednotlivé právní formy ze strany potencionálních zákazníků, dodavatelů nebo věřitelů, nebo samostatnost při rozhodování a řízení podnikání.

d) Účetní povinnosti:

Jedná se o míru účetních povinností souvisejících s jednotlivými právními formami. Zatímco fyzické osoby mohou při dodržení stanovených podmínek volit mezi daňovou evidencí, účetnictvím, výdaji procentem z příjmů a paušální daní, právnické osoby mají ze zákona povinnost vést účetnictví. To už si podnikatelé nezvládnou vést sami. Proto musí počítat s dalšími náklady, kdyby tyto povinnosti přenechali externí účetní firmě, nebo zaměstnali osobu, která by se o účetnictví postarala.

e) Předpokládaná výše zisku:

Hlavním kritériem pana Jana, jako asi pro většinu malých podnikatelů, je výše zisku, kterého by mohl dosáhnout v případě uvažovaných forem podnikání. Na základě zadání bude potřeba vyčíslit daňové zatížení jednotlivých forem podnikání a to s ohledem jak na daň z příjmů, tak na odvody na sociální a zdravotní pojištění. Toto kritérium je pro Jana výchozí, a proto bude mít v závěrečném srovnání dvojnásobnou váhu.

Upřesnění zadání:

- Pan Jan nedosahuje jiných příjmů než z činnosti opraváře, klempře a technika osobních automobilů.
- V případě založení obchodní společnosti se společníkům během roku nebude vyplácet žádná mzda.
- Jan i Michal budou mít stejná práva jednat jménem společnosti.
- Zisk bude mezi společníky rozdělen v plné výši a to ve stanoveném poměru.
- Jako OSVČ se bude Jan účastnit pouze důchodového pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.
- V případě, kdy nebude mít povinnost odvádět příspěvky na sociální pojištění, se bude dobrovolně účastnit důchodového spoření.
- Pokud bude mít uvažovaná účetní jednotka povinnost vést účetnictví, náklady na tento účel nebudou zohledněny v plánovaném výsledku hospodaření, ale až při závěrečném srovnání.

4.2. Analýza jednotlivých forem podnikání

Nyní budou na základě poznatků ze zadání analyzovány jednotlivé právní formy podnikání. První varianta počítá se situací, kdyby Jan i nadále pokračoval v podnikání sám jako OSVČ. Posléze budou analyzovány situace, kdyby pan Jan s Michalem založili některou z obchodních společností a podnikali tak spolu. Rozhodují se mezi veřejnou obchodní společností, komanditní společností a společností s ručením omezeným. Poslední varianta počítá se samostatným podnikáním Jana v s. r. o. U každé formy podnikání bude vypočten předpokládaný čistý zisk, kterého by Jan mohl dosáhnout. U ostatních kritérií budou stanoveny výhody a nevýhody, které budou porovnány mezi jednotlivými formami podnikání.

4.2.1. Podnikání jako OSVČ

První varianta počítá s tím, kdyby se pan Jan rozhodl i nadále podnikat sám jako osoba samostatně výdělečně činná.

Náročnost zahájení podnikání:

Tyto povinnosti by pan Jan už nemusel řešit, protože jak již bylo zmíněno v zadání, podniká od roku 2007 na základě živnostenského oprávnění. Provozoval by tak i nadále živnost řemeslnou, a tím by mu odpadla veškerá administrativa a správní výlohy související se zřízením živnosti. Nutno zmínit, že tyto úkony jsou administrativně i finančně velmi málo náročné. Správní poplatek činí pouze 1 000 Kč a ohlášení živnosti se podává prostřednictvím jednotného registračního formuláře. Prostřednictvím tohoto formuláře se dokonce dají provést všechny potřebné i volitelné registrace a ohlášení. Tedy mimo zahájení živnosti, také registrace k dani z příjmů, oznámení zdravotní pojišťovně nebo správě sociálního zabezpečení. Zároveň se dá provést i registrace k silniční dani nebo DPH. Formulář je přiložen k této práci v příloze č. 1.

Ručení za závazky z podnikání:

Zde jsou živnostníci ve velké nevýhodě, protože ručí za závazky z podnikání celým svým majetkem. Pokud se tedy Jan dostane do situace, kdy nebude schopen splácet své závazky z podnikání, může přijít i o soukromý majetek. Jelikož pan Jan stále žije svou studující dceru Pavlu a bydlí v domě, který splácí z hypotečního úvěru, mohlo by se jednat o situaci s katastrofálními následky. Tohle je jeden z hlavních důvodů, proč pan Jan zvažuje podnikání prostřednictvím jiné právní formy.

Ostatní hlediska:

Jednoznačnou výhodou samostatného podnikání je naprostá volnost ve všech rozhodováních. Pan Jan nemusí brát v potaz názory a požadavky ostatních subjektů a může si tak podnikání řídit jen podle sebe. Bohužel z pohledu zákazníků působí živnost pana Jana oproti větším konkurentům jako méněcenný podnik. Ztrácí tak potencionální zákazníky, kteří dávají přednost stabilnějším a důvěryhodnějším společnostem.

Účetní povinnosti:

Podnikající fyzická osoba nemusí vést účetnictví a má několik možností jak stanovit základ daně z příjmů fyzických osob. To je pro pana Jana velice důležité, protože jak bylo zmíněno výše, jednodušší evidenci si je schopen vést sám a nemusí tak účetní povinnosti přenášet na jiné subjekty, čímž ušetří nemalé výdaje. Možnost vést účetnictví tedy nepřipadá v úvahu. Pan Jan má na výběr, zdali povede daňovou evidenci a na konci roku uplatní skutečné výdaje podle této evidence, nebo bude pouze evidovat příjmy a pohledávky a na konci roku uplatní daňové výdaje procentem z těchto příjmů. Nutno zmínit, že zákon zakazuje, aby poplatník, který uplatňuje výdaje procentem z příjmů, vedl současně daňovou evidenci. Pan Jan sice splňuje i podmínky ke stanovení daně paušální částkou, ale vzhledem k charakteru jeho živnosti, by nejspíše tato volba neměla smysl a na konci roku by stejně musel podat přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

Jelikož se s provozováním jeho živnosti neváže povinnost zápisu do obchodního rejstříku, nemusí ani zveřejňovat požadované údaje.

Předpokládaná výše zisku:

Výše povinných odvodů na sociální, zdravotní pojištění a daň z příjmů fyzických osob se bude lišit, podle toho, zdali pan Jan uplatní skutečné výdaje podle daňové evidence, nebo stanoví daňové výdaje procentem z příjmů.

V případě samostatného živnostenského podnikání by pan Jan zdaňoval své příjmy podle § 7 zákona o daních z příjmů a musel by tak počítat s 15 % daní z příjmů fyzických osob. Základ daně by si mohl snížit o nezdanitelné části základu daně, které v jeho případě činí 32 000 Kč (úroky z hypotečního úvěru ve výši 28 000 Kč a dvakrát bezplatné darování krve ve výši 4 000 Kč). Od vypočtené daně si navíc může odečíst slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč a uplatnit daňové zvýhodnění na svou dceru Pavlu ve výši 13 404 Kč. Daňové zvýhodnění na dítě však nemůže uplatnit, když pro stanovení základu daně použije daňové výdaje procentem z příjmů.

Jako živnostník by musel během roku odvádět měsíční zálohy na sociální a zdravotní pojištění a podle přehledu o příjmech a výdajích by mu byly zúčtovány případné nedoplatky nebo přeplatky. Celkové odvody na sociální a zdravotní pojištění se vypočtou jako součin vyměřovacího základu a sazby 29,2 % u sociálního pojištění a sazby 13,5 % u zdravotního pojištění.

Tabulka 4.4.: Celková výše odvodů Jana při samostatném podnikání v případě uplatnění skutečných výdajů.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Příjmy:	633 750 Kč	845 000 Kč	1 056 250 Kč
Výdaje (skutečné):	311 250 Kč	415 000 Kč	518 750 Kč
Výsledek hospodaření = ZD:	322 500 Kč	430 000 Kč	537 500 Kč
Nezdanitelné části ZD:	32 000 Kč	32 000 Kč	32 000 Kč
Upravený zaokrouhlený ZD:	290 500 Kč	398 000 Kč	505 500 Kč
Daň z příjmů FO 15 %:	43 575 Kč	59 700 Kč	75 825 Kč
Sleva na poplatníka:	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Daňové zvýhodnění:	13 404 Kč	13 404 Kč	13 404 Kč
Výsledná daň z příjmů FO:	5 331 Kč	21 456 Kč	37 581 Kč
Vyměřovací základ pro SP:	161 250 Kč	215 000 Kč	268 750 Kč
Sociální pojištění 29,2 %:	47 085 Kč	62 780 Kč	78 475 Kč
Vyměřovací základ pro ZP:	162 036 Kč	215 000 Kč	268 750 Kč
Zdravotní pojištění 13,5 %:	21 875 Kč	29 025 Kč	36 281 Kč
Celková výše odvodů:	74 291 Kč	113 261 Kč	152 337 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 4.5.: Celková výše odvodů Jana při samostatném podnikání v případě uplatnění výdajů procentem z příjmů.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Příjmy:	633 750 Kč	845 000 Kč	1 056 250 Kč
Výdaje (procentem z příjmů 80 %):	507 000 Kč	676 000 Kč	845 000 Kč
Základ daně:	126 750 Kč	169 000 Kč	211 250 Kč
Nezdanitelné části ZD:	32 000 Kč	32 000 Kč	32 000 Kč
Upravený zaokrouhlený ZD:	94 700 Kč	137 000 Kč	179 200 Kč
Daň z příjmů FO 15 %:	14 213 Kč	20 550 Kč	26 880 Kč
Sleva na poplatníka:	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Daňové zvýhodnění:	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Výsledná daň z příjmů FO:	0 Kč	0 Kč	2 040 Kč
Vyměřovací základ pro SP:	81 024 Kč	84 500 Kč	105 625 Kč
Sociální pojištění 29,2 %:	23 659 Kč	24 674 Kč	30 843 Kč
Vyměřovací základ pro ZP:	162 036 Kč	162 036 Kč	162 036 Kč
Zdravotní pojištění 13,5 %:	21 875 Kč	21 875 Kč	21 875 Kč
Celková výše odvodů:	45 534 Kč	46 549 Kč	54 758 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Už při prvním pohledu na předchozí tabulky je zřejmé, že v případě živnostenského podnikání pana Jana se jednoznačně vyplatí uplatňovat daňové výdaje procentem z příjmů. A to nemusíme brát ani v potaz fakt, že uplatnění těchto výdajů je administrativně mnohokrát jednodušší, než po celý rok vést daňovou evidenci. Jelikož živnost, kterou vykonává, spadá podle přílohy č. 1 živnostenského zákona do živností řemeslných, může uplatnit výdaje ve výši 80 % z příjmů. To je obrovská výhoda oproti ostatním živnostem, u kterých se mohou uplatnit daňové výdaje pouze ve výši 60 % z příjmů.

Kdyby pan Jan uplatnil výdaje procentem ze svých příjmů, nemohl by si již od vypočtené daně odečíst daňové zvýhodnění na dítě. To ho však vůbec mrzet nemusí, protože po odečtení nezdanitelných částí od základu daně a uplatnění slevy na poplatníka, vychází daň z příjmů fyzických osob při zohlednění optimistické varianty vývoje podnikání pouze 2 040 Kč. V případě neutrální a pesimistické varianty by dokonce neplatil daň žádnou, což je obrovský rozdíl oproti tomu, kdyby uplatnil skutečné výdaje podle daňové evidence.

U výdajů procentem z příjmů významně ušetří i na sociálním a zdravotním pojištění. Výdaje ve výši 80 % z příjmů totiž výrazně sníží daňový základ, ze kterého se poté stanoví vyměřovací základ pro zdravotní a sociální pojištění. Na výrazné úspoře finančních prostředků nezmění nic ani zákonem stanovený minimální roční vyměřovací základ. Ten je na rok 2016 stanovený pro osoby samostatně výdělečně činné u sociálního pojištění ve výši 81 024 Kč a u zdravotního pojištění ve výši 162 036 Kč.

Tabulka 4.6.: Výše předpokládaného zisku Jana při samostatném podnikání.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Výsledek hospodaření:	322 500 Kč	430 000 Kč	537 500 Kč
Celkové odvody u skutečných výdajů:	74 291 Kč	113 261 Kč	152 337 Kč
Celkové odvody u výdajů procentem:	45 534 Kč	46 549 Kč	54 758 Kč
Zisk Jana u skutečných výdajů:	248 209 Kč	316 739 Kč	385 163 Kč
Zisk Jana u výdajů procentem:	276 966 Kč	383 451 Kč	482 742 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Výrazně většího zisku by Jan dosáhl, kdyby stanovil základ daně z příjmů fyzických osob prostřednictvím paušálních výdajů.

4.2.2. Založení veřejné obchodní společnosti

Jednu z možností společného podnikání pro pana Jana a Michala představuje veřejná obchodní společnost.

Náročnost zahájení podnikání

Veřejná obchodní společnost se zakládá uzavřením společenské smlouvy, která musí být společníky podpisově stvrzena a úředně ověřena. Pan Jan i Michal musí splňovat podmínky provozování živnosti a musí mít oprávnění živnost provozovat. Není nutno tvořit základní kapitál, tudíž společníci nemají žádné vkladové povinnosti. Posledním krokem je podání návrhu na zápis do obchodního rejstříku u místně příslušného rejstříkového soudu. Provedení zápisu trvá přibližně týden, a poté je nutné společnost registrovat na finančním úřadě a případné zaměstnance na okresní správě sociálního zabezpečení.

Ručení za závazky z podnikání:

V tomto ohledu se veřejná obchodní společnost výrazně podobá podnikání fyzické osoby, protože společníci ručí za závazky celým svým majetkem.

Ostatní hlediska:

Jistou nevýhodou ve společném podnikání pana Jana a Michala prostřednictvím veřejné obchodní společnosti představuje společné řízení a rozhodování. Na všech budoucích rozhodnutích se budou muset shodnout a žádná změna nepůjde učinit bez souhlasu druhého ze společníků. Jedná se o méně častou formu podnikání, proto z pohledu věřitelů, dodavatelů nebo zákazníků může působit nejistým dojmem.

Účetní povinnosti:

U veřejné obchodní společnosti se společníci již nevyhnout povinnosti vést účetnictví. Jelikož si ho nejsou schopni vést sami, znamená to pro ně svěřit jej externí účetní firmě, což v reálu zvedne náklady.

Výše čistého zisku:

Za veřejnou obchodní společnost se nepodává daňové přiznání. Výsledek hospodaření se mezi společníky rozdělí podle společenské smlouvy. V našem případě připadne 60 % zisku Janovi. Každý ze společníků si přitom svůj podíl na zisku daní sám v přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Jedná se tedy o stejný postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob, jako tomu bylo v případě samostatného podnikání. Jan si opět může od základu daně odečíst hypoteční úroky a darování krve a uplatnit slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na dceru Pavlu. Velké omezení však spočívá v nemožnosti stanovit základ daně výdaji procentem z příjmů. To je oproti živnostenskému podnikání značná nevýhoda.

Tabulka 4.7.: Celková výše odvodů Jana při společném podnikání ve v. o. s.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Výsledek hospodaření V. O. S.:	684 000 Kč	912 000 Kč	1 140 000 Kč
60 % podíl = ZD:	410 400 Kč	547 200 Kč	684 000 Kč
Nezdanitelné části ZD:	32 000 Kč	32 000 Kč	32 000 Kč
Upravený zaokrouhlený ZD:	378 400 Kč	515 200 Kč	652 000 Kč
Daň z příjmů FO 15 %:	56 760 Kč	77 280 Kč	97 800 Kč
Sleva na poplatníka:	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Daňové zvýhodnění:	13 404 Kč	13 404 Kč	13 404 Kč
Výsledná daň z příjmů FO:	18 516 Kč	39 036 Kč	59 556 Kč
Vyměřovací základ pro SP:	205 200 Kč	273 600 Kč	342 000 Kč
Sociální pojištění 29,2 %:	59 918 Kč	79 891 Kč	99 864 Kč
Vyměřovací základ pro ZP:	205 200 Kč	273 600 Kč	342 000 Kč
Zdravotní pojištění 13,5 %:	27 702 Kč	36 936 Kč	46 170 Kč
Celková výše odvodů:	106 136 Kč	155 863 Kč	205 590 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Základ daně bude při společném podnikání vždy jiný, protože vycházíme z předpokladu, že výše zisku veřejné obchodní společnosti bude rovna součtu předpokládaných příjmů obou podnikatelů, přičemž se 20 % ušetří na fixních nákladech. Jan má přitom nárok na 60 % zisku z výsledku hospodaření společnosti. To zapříčiní, že jeho zisk vykázaný ve veřejné obchodní společnosti je vyšší než u samostatného podnikání. Díky tomu bude vyšší i celková daňová povinnost a odvody na sociální a zdravotní pojištění.

Tabulka 4.8.: Výše předpokládaného zisku Jana při společném podnikání ve v. o. s.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Výsledek hospodaření V. O. S.:	684 000 Kč	912 000 Kč	1 140 000 Kč
60 % podíl Jana:	410 400 Kč	547 200 Kč	684 000 Kč
Celkové odvody:	106 136 Kč	155 863 Kč	205 590 Kč
Zisk Jana:	304 264 Kč	391 337 Kč	478 410 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

I když jsou celkové povinné odvody Jana u společného podnikání prostřednictvím veřejné obchodní společnosti výrazně vyšší, dosáhne v případě pesimistické a neutrální varianty vývoje podnikání vyššího zisku, než u samostatného podnikání, při kterém by vykázal výdaje procentem z příjmů.

4.2.3. Založení komanditní společnosti

Další možnou formu společného podnikání představuje komanditní společnost. Zde je nutno zmínit, že komplementáři se od komanditistů výrazně liší, a tudíž bude velký rozdíl, zdali by byl Jan právě komplementářem nebo komanditistou.

Náročnost zahájení podnikání:

Hlavním předpokladem je, že by se podnikatelé museli dohodnout, kdo z nich bude komplementář a komanditista, protože zákon vyžaduje oba typy společníků. Komanditní společnost se stejně jako veřejná obchodní společnost zakládá společenskou smlouvou. Administrativní náročnost založení společnosti je přitom s veřejnou obchodní společností srovnatelná. Komanditisté sice mají vkladovou povinnost, ale výše vkladu není stanovena.

Ručení za závazky z podnikání:

Zatímco komanditisté neručí za závazky společnosti, komplementáři, jako statutární orgán společnosti, ručí za závazky společnosti celým svým majetkem. Podnikatelské riziko tedy přenáší komplementáři na sebe, což pro ně představuje značnou nevýhodu.

Ostatní hlediska:

Výhodou komplementářů je, že jako statutární orgán mají více práv při obchodním vedení společnosti. Komanditisté se jim v této oblasti musí přizpůsobit, protože jejich pravomoc na vedení společnosti je minimální. Komanditní společnost, jakožto méně častá forma podnikání, může vyvolat jistý nezvyk při obchodních a jiných vyjednáváních.

Účetní povinnosti:

Komanditní společnost má povinnost vést podvojně účetnictví.

Předpokládaná výše zisku:

Zisk, kterého by Jan mohl dosáhnout v komanditní společnosti, se bude lišit podle toho, zdali bude komplementářem nebo komanditistou.

Velkou zvláštností u komanditní společnosti je způsob zdanění zisku. Zisk se rozdělí na dvě poloviny, přičemž jedna polovina připadne komplementářům a druhá polovina společnosti. Každý zisk je přitom zdaňován jinak. Pan Jan by jako komplementář svůj zisk, stejně jako společník veřejné obchodní společnosti, zdanil jako fyzická osoby podle § 7 zákona o daních z příjmů. Mohl by si tak základ daně snížit o částku 32 000 Kč a na výsledné dani uplatnit slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na dítě. Dosáhl by i stejné výše povinných odvodů na sociální a zdravotní pojištění, vypočteného z vyměřovacího základu, který je stanoven jako polovina základu daňového.

Druhá polovina zisku, která připadne společnosti, se zdaňuje sazbou pro právnické osoby. Po zdanění se může čistý zisk rozdělit mezi komanditisty. Každý podíl přitom podléhá srážkové dani. Kdyby byl tedy Jan komanditistou, výše jeho 60 % zisku by nejdříve byla zdaněna 19 % sazbou daní z příjmů právnických osob a poté, při vyplacení podílu, by z tohoto zisku musela ještě společnost odvést 15 % srážkovou daň. Kdyby Jan, jako komanditista, nebyl ve společnosti zaměstnán a měl by pouze podíl na zisku této společnosti, stal by se pro účely zdravotního pojištění osobou bez zdanitelných příjmů. Vyměřovacím základem pro výpočet zdravotního pojištění by byla minimální mzda, která je od 1. 1. 2016 stanovena ve výši 9 900 Kč. Jako dobrovolný účastník důchodového pojištění by si přispíval 28 % ze stanoveného vyměřovacího základu pro sociální pojištění osob, které se dobrovolně účastní důchodového pojištění. Minimální měsíční výše toho pojistného v roce 2016 činí 1 891 Kč.

Tabulka 4.9.: Celková výše odvodů Jana jako komplementáře při společném podnikání v k. s.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Výsledek hospodaření K. S.:	684 000 Kč	912 000 Kč	1 140 000 Kč
60 % podíl komplementáře = ZD:	410 400 Kč	547 200 Kč	684 000 Kč
Nezdanitelné části ZD:	32 000 Kč	32 000 Kč	32 000 Kč
Upravený zaokrouhlený ZD:	378 400 Kč	515 200 Kč	652 000 Kč
Daň z příjmů FO 15 %:	56 760 Kč	77 280 Kč	97 800 Kč
Sleva na poplatníka:	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Daňové zvýhodnění:	13 404 Kč	13 404 Kč	13 404 Kč
Výsledná daň z příjmů FO:	18 516 Kč	39 036 Kč	59 556 Kč
Vyměřovací základ pro SP:	205 200 Kč	273 600 Kč	342 000 Kč
Sociální pojištění 29,2 %:	59 918 Kč	79 891 Kč	99 864 Kč
Vyměřovací základ pro ZP:	205 200 Kč	273 600 Kč	342 000 Kč
Zdravotní pojištění 13,5 %:	27 702 Kč	36 936 Kč	46 170 Kč
Celková výše odvodů:	106 136 Kč	155 863 Kč	205 590 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 4.10.: Zdanění k. s. a celková výše odvodů Jana jako komanditisty při společném podnikání v k. s.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Výsledek hospodaření K. S.:	684 000 Kč	912 000 Kč	1 140 000 Kč
60 % podíl K. S.:	410 400 Kč	547 200 Kč	684 000 Kč
Zaokrouhlený ZD K. S.:	410 000 Kč	547 000 Kč	684 000 Kč
Daň z příjmů PO 19 %:	77 900 Kč	103 930 Kč	129 960 Kč
VH K. S. po zdanění = podíl na zisku:	332 500 Kč	443 270 Kč	554 040 Kč
Srážková daň 15 %:	49 875 Kč	66 491 Kč	83 106 Kč
Měsíční sociální pojistné 28 %:	1 891 Kč	1 891 Kč	1 891 Kč
Roční sociální pojistné 28 %:	22 692 Kč	22 692 Kč	22 692 Kč
Měsíční vyměřovací základ pro ZP:	9 900 Kč	9 900 Kč	9 900 Kč
Měsíční zdravotní pojistné 13,5 %:	1 337 Kč	1 337 Kč	1 337 Kč
Zdravotní pojištění 13,5 %:	16 044 Kč	16 044 Kč	16 044 Kč
Celková výše odvodů:	88 611 Kč	105 227 Kč	121 842 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Jak bylo zmíněno výše, komplementář se ve způsobu zdanění podobá společníkovi veřejné obchodní společnosti. Kdyby byl Jan komplementářem, výše povinných odvodů by byla s tímto společníkem totožná.

Komanditisté v komanditní společnosti čelí vysokému daňovému zatížení, které je způsobeno dvojím zdaněním příjmů. Zisk, který připadne společnosti ve výši 60 % z výsledku hospodaření, bude vyplacen jedinému komanditistovi Janovi. Tento zisk se nejdříve musí zdanit 19 % sazbou pro právnické osoby. Janův podíl na zisku je tak nižší, než jakého by dosáhl jako komplementář. Vyšší bude i zdanění jeho podílu srážkovou daní oproti zdanění komplementáře jako fyzické osoby. Srážkovou daň totiž při výplatě podílu odvádí společnost a nelze na ni využít daňové odpočty jako v případě zdanění komplementáře. Výhodu oproti tomu tvoří odvody na sociální a zdravotní pojištění. Výše odvodů na zdravotní pojištění je minimální, protože Jan, jako komanditista, je osobou bez zdanitelných příjmů. Na sociální pojištění dokonce nemusí přispívat žádnou částkou, avšak vzhledem k zadání, se bude dobrovolně účastnit důchodového pojištění v minimální výši.

Tabulka 4.11.: Výše předpokládaného zisku Jana při společném podnikání v k. s.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Výsledek hospodaření K. S.:	684 000 Kč	912 000 Kč	1 140 000 Kč
60 % podíl komplementáře:	410 400 Kč	547 200 Kč	684 000 Kč
60 % podíl na zisku komanditisty:	332 500 Kč	443 270 Kč	554 040 Kč
Celkové odvody Jana jako komplementáře:	106 136 Kč	155 863 Kč	205 590 Kč
Celkové odvody Jana jako komanditisty:	88 611 Kč	105 227 Kč	121 842 Kč
Zisk Jana jako komplementáře:	304 264 Kč	391 337 Kč	478 410 Kč
Zisk Jana jako komanditisty:	243 889 Kč	338 043 Kč	432 198 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Vyššího zisku by v této komanditní společnosti dosáhl Jan jako komplementář. Výrazné daňové zatížení komanditistů zapříčiní, že Jan jako komanditista, by měl dokonce nižší zisk, než v případě samostatného podnikání při uplatnění daňových výdajů procentem z příjmů.

4.2.4. Založení společnosti s ručením omezeným

Poslední možnost společného podnikání pro pana Jana a Michala představuje společnost s ručením omezeným. Lze ji však založit i jednou osobou, proto ve druhém případě budu počítat se samostatným podnikáním Jana prostřednictvím této formy podnikání.

Náročnost zahájení podnikání:

I založení společnosti s ručením omezeným je zdoluhavý proces. Stejně jako u předchozích obchodních společností se společnost s ručením omezeným zakládá společenskou smlouvou, která musí být notářem ověřena. Dále je potřeba, aby společníci složili dohodnuté vklady, které musí činit minimálně 1 Kč. V posledním kroku se podává návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku, ve kterém je potřeba přiložit živnostenské nebo jiné podnikatelské oprávnění. Po zápise do obchodního rejstříku je nutno společnost registrovat u místně příslušného finančního úřadu.

Ručení za závazky z podnikání:

Už jak napovídá název společnosti, společníci ručí za závazky z podnikání omezeně, a to pouze ve výši, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku. Omezené ručení představuje pro oba podnikatele nejlákavější výhodu.

Ostatní hlediska:

Při společném podnikání se jednatelem stanou oba společníci. Na obchodním vedení společnosti se tak budou podílet společně. Kdyby Jan prostřednictvím s. r. o. podnikal sám, veškeré rozhodování a řízení společnosti by měl ve vlastní režii. Společnost s ručením omezeným působí ve srovnání s předchozími společnostmi a s živnostenským podnikáním nejseriózněji. Toto hledisko může mezi konkurenty představovat další významnou výhodu.

Účetní povinnosti:

Od data zápisu společnosti do obchodního rejstříku nastává povinnost vést účetnictví.

Předpokládaná výše zisku:

Daňové zatížení společníků společnosti s ručením omezeným lze přirovnat ke komanditistům v komanditní společnosti. I jejich zisk čelí dvojímu zdanění. Nejprve na úrovni daní z příjmů právnických osob, a při výplatě podílu na tomto zisku, také srážkové daní. Následující tabulky ukazují výši odvodů Jana při samostatném a společném podnikání ve společnosti s ručením omezeným.

Tabulka 4.12.: Zdanění s. r. o. a celková výše odvodů Jana při společném podnikání v s. r. o.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Výsledek hospodaření S. R. O.:	684 000 Kč	912 000 Kč	1 140 000 Kč
Daň z příjmů PO 19 %:	129 960 Kč	173 280 Kč	216 600 Kč
VH S. R. O. po zdanění:	554 040 Kč	738 720 Kč	923 400 Kč
60 % podíl na zisku:	332 424 Kč	443 232 Kč	554 040 Kč
Srážková daň 15 %:	49 864 Kč	66 485 Kč	83 106 Kč
Měsíční sociální pojistné 28 %:	1 891 Kč	1 891 Kč	1 891 Kč
Roční sociální pojistné 28 %:	22 692 Kč	22 692 Kč	22 692 Kč
Měsíční vyměřovací základ pro ZP:	9 900 Kč	9 900 Kč	9 900 Kč
Měsíční zdravotní pojistné 13,5 %:	1 337 Kč	1 337 Kč	1 337 Kč
Zdravotní pojištění 13,5 %:	16 044 Kč	16 044 Kč	16 044 Kč
Celková výše odvodů:	88 600 Kč	105 221 Kč	121 842 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 4.13.: Zdanění s. r. o. a celková výše odvodů Jana při samostatném podnikání v s. r. o.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Výsledek hospodaření S. R. O.:	322 500 Kč	430 000 Kč	537 500 Kč
Daň z příjmů PO 19 %:	61 275 Kč	81 700 Kč	102 125 Kč
VH S. R. O. po zdanění = podíl na zisku:	261 225 Kč	348 300 Kč	435 375 Kč
Srážková daň 15 %:	39 184 Kč	52 245 Kč	65 306 Kč
Měsíční sociální pojistné 28 %:	1 891 Kč	1 891 Kč	1 891 Kč
Roční sociální pojistné 28 %:	22 692 Kč	22 692 Kč	22 692 Kč
Měsíční vyměřovací základ pro ZP:	9 900 Kč	9 900 Kč	9 900 Kč
Měsíční zdravotní pojistné 13,5 %:	1 337 Kč	1 337 Kč	1 337 Kč
Zdravotní pojištění 13,5 %:	16 044 Kč	16 044 Kč	16 044 Kč
Celková výše odvodů:	77 920 Kč	90 981 Kč	104 042 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Při společném podnikání Jana a Michala bude celková daň z příjmů u s. r. o. vyšší než u komanditní společnosti, protože ve společnosti s ručením omezeným podléhají dvojímu zdanění všichni společníci. Tedy Jan i Michal. Daňové zatížení Jana však bude s komanditistou v předchozí analýze téměř totožné. A to se týká také odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Pro účely zdravotního pojištění je Jan osobou bez zdanitelných příjmů a dobrovolně se bude účastnit na důchodovém pojištění v minimální výši.

V případě samostatného podnikání prostřednictvím s. r. o., Jan dosáhne na mnohem nižší podíl na zisku, než při společném podnikání. Výše odvodů bude opět stejná.

Tabulka 4.14.: Výše předpokládaného zisku Jana při společném podnikání v s. r. o.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Výsledek hospodaření S. R. O.:	684 000 Kč	912 000 Kč	1 140 000 Kč
60 % podíl na zisku společníka:	332 424 Kč	443 232 Kč	554 040 Kč
Celkové odvody Jana:	88 600 Kč	105 221 Kč	121 842 Kč
Zisk Jana:	243 824 Kč	338 011 Kč	432 198 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 4.15.: Výše předpokládaného zisku Jana při samostatném podnikání v s. r. o.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická
Výsledek hospodaření S. R. O.:	322 500 Kč	430 000 Kč	537 500 Kč
Podíl na zisku společníka:	261 225 Kč	348 300 Kč	435 375 Kč
Celkové odvody Jana:	77 920 Kč	90 981 Kč	104 042 Kč
Zisk Jana:	183 305 Kč	257 319 Kč	331 333 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Při společném podnikání s Michalem by Jan ve společnosti s ručením omezeným dosáhl srovnatelného čistého zisku jako komanditista v komanditní společnosti. V případě samostatného podnikání, díky vysokému daňovému zatížení a nízkému podílu na zisku, by čistý zisk Jana dosáhl nejnižší úrovně ze všech předchozích uvažovaných variant.

4.3. Srovnání a vyhodnocení výsledků

Pro srovnání jednotlivých kritérií, v rámci analyzovaných právních forem podnikání, bude použito bodové ohodnocení. To bude v rozmezí 1 – 3, přičemž 1 bod bude udělen nejméně vhodné variantě, 2 body přijatelné variantě a 3 body nejvýhodnější variantě ve srovnání s ostatními. Každé srovnávané kritérium bude mít přitom přidělenou váhu významnosti. Jak bylo stanoveno v zadání, předpokládaná výše čistého zisku bude mít dvojnásobnou váhu významnosti a váha ostatních kritérií bude nižší. Kritériu ručení za závazky z podnikání, bude přidělena váha 1,5, protože se rovněž jedná o významné kritérium. Ostatním kritériím bude přidělena váha 1. Výsledného bodového ohodnocení se dosáhne součinem přiděleného bodového ohodnocení a váhy významnosti podle následující tabulky.

Tabulka 4.16.: Váhová významnost jednotlivých kritérií.

Kritérium:	Váhová významnost:
Náročnost zahájení podnikání:	1
Ručení za závazky z podnikání:	1,5
Ostatní hlediska:	1
Účetní povinnosti:	1
Předpokládaná výše zisku:	2

Zdroj: Vlastní zpracování.

4.3.1. Srovnání předpokládaných zisků Jana dle jednotlivých forem podnikání

Hlavním kritériem při výběru optimální právní formy podnikání podle Jana, je předpokládaná výše zisku, které by mohl dosáhnout. Následující tabulka znázorňuje srovnání zisků, na základě předchozí analýzy právních forem podnikání a přidělené body v rámci tohoto kritéria. Zisky jsou v tabulce srovnány od nejnižších po nejvyšší a to podle neutrální varianty vývoje podnikání.

Tabulka 4.17. Srovnání předpokládaných zisků Jana dle jednotlivých forem podnikání.

Varianta:	Pesimistická	Neutrální	Optimistická	Body:
Samostatné podnikání v S. R. O.:	183 305 Kč	257 319 Kč	331 333 Kč	1
OSVČ při použití skutečných výdajů:	248 209 Kč	316 739 Kč	385 163 Kč	1,5
Komanditista v K. S.:	243 889 Kč	338 043 Kč	432 198 Kč	2
Společné podnikání v S. R. O.:	243 824 Kč	338 011 Kč	432 198 Kč	2
OSVČ při použití výdajů procentem:	276 966 Kč	383 451 Kč	482 742 Kč	2,5
Společník ve V. O. S.:	304 264 Kč	391 337 Kč	478 410 Kč	3
Komplementář v K. S.:	304 264 Kč	391 337 Kč	478 410 Kč	3

Zdroj: Vlastní zpracování.

Nejnižšího zisku, podle všech třech uvažovaných variant vývoje podnikání, by Jan dosáhl při samostatném podnikání v s. r. o. Ani v případě živnostenského podnikání jako OSVČ, při kterém by stanovil daň podle skutečných výdajů, by Jan nedosáhl uspokojivého zisku. Mnohem vyšší zisk by však měl, kdyby uplatnil výdaje procentem z příjmů. Průměrnou alternativu představuje společné podnikání, v případě, že by se Jan stal komanditistou v k. s. nebo společně podnikal s Michalem ve společnosti s ručením omezeným. Nejvyššího zisku by však dosáhl jako komplementář v k. s. nebo společník ve v. o. s.

4.3.2. Celkové srovnání jednotlivých forem podnikání

Nyní budou jednotlivé právní formy srovnány na základě stanovených kritérií. Kritéria jsou v následujících tabulkách zastoupena ve zkratkách a to následovně:

- Zah. pod. = Náročnost zahájení podnikání,
- Ručení = Ručení za závazky z podnikání,
- Ostatní = Ostatní hlediska,
- Účetní p. = Účetní povinnosti,
- Zisk = Předpokládaná výše zisku.

Nejprve budou jednotlivá kritéria bodově ohodnocena, a to podle toho, jak jsou ve srovnání s ostatními variantami výhodná. V následující tabulce bude uplatněna váhová významnost jednotlivých kritérií a vyčíslena celková bodová hodnota. Na základě těchto hodnot dojde ke srovnání jednotlivých variant a vyhodnocení pořadí.

Tabulka 4.18.: Výsledné bodové ohodnocení jednotlivých kritérií bez vlivu váhy významnosti.

Kritérium:	OSVČ skut. výd.	OSVČ % výd.	V. O. S.	K. S. komplem.	K. S. komand.	S. R. O. spol.	S. R. O. samost.
Zah. pod.:	3	3	1	1	1	1	1
Ručení:	1	1	1	1	3	3	3
Ostatní:	2	2	1	2	1	2	3
Účetní. p.:	3	3	1	1	1	1	1
Zisk:	1,5	2,5	3	3	2	2	1

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 4.19.: Výsledné pořadí jednotlivých variant.

Kritérium:	OSVČ skut. výd.	OSVČ % výd.	V. O. S.	K. S. komplem.	K. S. komand.	S. R. O. spol.	S. R. O. samost.
Zah. pod.:	3	3	1	1	1	1	1
Ručení:	1,5	1,5	1,5	1,5	4,5	4,5	4,5
Ostatní:	2	2	1	2	1	2	3
Účetní. p.:	3	3	1	1	1	1	1
Zisk:	3	5	6	6	4	4	2
Celkem:	12,5	14,5	10,5	11,5	11,5	12,5	11,5
Pořadí:	2.	1.	4.	3.	3.	2.	3.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Nejvýhodnější variantou je samostatné podnikání Jana, když pro stanovení základu daně uplatní výdaje procentem z příjmů. Další přijatelnou alternativou může být společné podnikání s Michalem ve společnosti s ručením omezeným, nebo i samostatné podnikání, kde uplatní skutečné výdaje podle daňové evidence. Ostatní, hůře umístěné varianty, se pro podnikání Jana příliš nehodí.

4.3.2. Návrhy a doporučení

Na základě preferencí pana Jana, vychází nejvýhodněji, aby i nadále samostatně podnikal jako osoba samostatně výdělečně činná. Nemusel by se zatěžovat zdlouhavým procesem založení obchodní společnosti a podnikání by si řídit samostatně. Mohl by pouze vést evidenci příjmů a pohledávek, a tím ušetřit spoustu času a nemalé výdaje. Základ daně

z příjmů fyzických osob by přitom stanovil pomocí paušálních výdajů, které v případě jeho živnosti činí 80 % z příjmů. Tato možnost by výrazně snížila jeho základ daně ze samostatné činnosti. Ze základu daně by si mohl odečíst nezdanitelné části základu daně a na vypočtenou daň uplatnit slevu na poplatníka. Výsledná daň by tak byla minimální, nebo by dokonce neplatil žádnou. Každá nabízená varianta však není ideální a všechny představují jisté nevýhody. Asi největší nevýhodou živnostenského podnikání je neomezené ručení za závazky z podnikání. Jan by tak ručil celým svým majetkem. Při konkurenčním srovnání živnosti s většími obchodními společnostmi, by mohla živnost působit jako méněcenný podnik. To může znamenat další výraznou nevýhodu.

Přijatelnou alternativou může být společné podnikání s Michalem prostřednictvím společnosti s ručením omezeným. Museli by sice počítat s náročnějším zakládacím procesem, společným řízením a rozhodováním ve společnosti a dalšími výdaji, které by museli vynaložit na vedení účetnictví, ale žádanou výhodu by pro společníky představovalo omezené ručení za závazky z podnikání. Při obchodních vyjednáváních by navíc s. r. o. působila mnohem seriózněji.

Na základě preferencí Jana, analýzy jednotlivých právních forem a konečného srovnání, doporučuji, aby Jan i nadále podnikal na základě živnostenského podnikání jako **osoba samostatně výdělečně činná**. Jeho rozsah podnikání není zatím tak velký, aby musel nutně uvažovat o založení obchodní společnosti. Dále je pro něj výhodné, aby stanovil základ daně pomocí výdajů procentem z příjmů.

V případě, kdyby však chtěl podnikat společně s Michalem, doporučuji založení **společnosti s ručením omezeným**. Ta z nabízených možností představuje nejvýhodnější variantu společného podnikání.

5. Závěr

Cílem této diplomové práce bylo vytvořit ucelený soubor informací vztahujících se k volbě právní formy podnikání malého podnikatele v České republice, v němž dojde k porovnání výhod a nevýhod jednotlivých forem podnikání. Do srovnání byly zahrnuty následující formy podnikání: podnikání fyzické osoby na základě živnostenského oprávnění při použití paušálních výdajů nebo skutečných výdajů, podnikání právnických osob prostřednictvím veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti a společnosti s ručením omezeným. Každá varianta byla zkoumána prioritně z hlediska výše daňové povinnosti (daň z příjmů, sociální a zdravotní pojištění) a tedy možného zisku, kterého by podnikatel - společník mohl dosáhnout. U všech variant byly rovněž analyzovány i ostatní výhody a nevýhody, jako je náročnost zahájení podnikání, ručení za závazky z podnikání, účetní povinnosti a ostatní kritéria jednotlivých forem podnikání.

Teoretická část této práce vychází především z podkladů uvedených zdrojů a ze znalostí získaných dosavadním vysokoškolským studiem a praxí ve dvou účetních firmách a auditorské společnosti. Cílem teoretické části této práce bylo definovat základní pojmy v podnikání malých podnikatelů v České republice, stanovit kritéria, podle kterých se podniky dělí dle velikosti, stanovit význam, bariéry a přínosy těchto malých podniků a shrnout jednotlivé druhy podpor v podnikání. Prioritou ovšem bylo nastínit možnosti účetních povinností podnikatelů a problematiku daňového zatížení včetně prostředků daňové optimalizace. Dále byly rozebrány a porovnány jednotlivé právní formy podnikání, které byly posléze použity i v praktické části.

Praktická část vychází z reálné situace fyzické osoby - podnikatele, který zvažuje na základně stanovených kritérií, zdali je pro něj výhodnější podnikat i nadále jako OSVČ, nebo by pro něj bylo přínosnější založit některou z obchodních společností a podnikat tak společně s potencionálním podnikatelem.

Rozhodnutí závisí na daném podnikateli, který by měl zvážit i další aspekty, ale z pohledu vybraných kritérií lze vybranému podnikateli doporučit podnikat i nadále samostatně jako OSVČ, přičemž obrovskou výhodou je možnost uplatnění daňových výdajů procentem z příjmů. Jeho živnost totiž spadá do živnosti řemeslných, u kterých je možno stanovit daňové výdaje ve výši 80 % z příjmů, čímž se výrazně sníží povinné odvody. Živnostenské podnikání však nabízí i jiné výhody jako je samostatnost při podnikání, velká variabilita účetních povinností nebo jednoduchost založení živnosti.

Při společném podnikání představuje nejvýhodnější variantu společnost s ručením omezeným, která kombinuje přijatelnou výši zisku společníků, serióznost při obchodních a jiných vyjednáváních a omezené ručení společníků. Volba veřejné obchodní společnosti či komanditní společnosti se neukázala jako vhodné řešení společného podnikání.

V příloze č. 2 je vyplněno daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob pana Jana na rok 2016 za předpokladu neutrální varianty vývoje podnikání při uplatnění daňových výdajů procentem z příjmů.

Seznam použité literatury

Odborné publikace:

- BĚHOUNEK, Pavel. *Společnost s ručením omezeným – prakticky včetně účetnictví a daní*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, s. r. o., 2014. 365 s. ISBN: 978-80-7263-886-4.
- HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence podnikatelů*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2006. 70 s. ISBN: 80-248-1064-6.
- HNÁTEK, Miloslav. *Daňové tipy pro společnosti s ručením omezeným*. Praha: ESAP, s. r. o., 2015. 159 s. ISBN: 978-80-905899-0-2.
- KOLÁŘOVÁ, Monika. *Velká kniha pro podnikání*. 2. vyd. Olomouc: Agentura Rubico, s. r. o., 2013. 183 s. ISBN: 978-80-7346-157-7.
- KOLEKTIV AUTORŮ. *Daň z příjmů 2015*. 12. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. 600s. ISBN: 978-80-7478-737-9.
- KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetní souvztažnosti podnikatelských subjektů*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 372 s. ISBN: 978-80-7478-486-6.
- PILÁTOVÁ, Jana. *Zákon o účetnictví s komentářem*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2015. 96 s. ISBN: 978-80-247-5804-6.
- REUTING, Jennifer. *Limited Liability Companies for Dummies*. Edition 3: John Wiley & Sons, 2014. 360 s. ISBN: 978-11-188-5659-8.
- ŠVANDOVÁ, E., E. ŠTĚPÁNKOVÁ a S. TALPOVÁ. *Ekonomika malých a středních podniků*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 151 s. ISBN: 978-80-210-5494-3.
- VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX, 2014. 392 s. ISBN: 978-80-87480-23-6.
- VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 336 s. ISBN: 978-80-247-4520-6.

Právní předpisy:

- Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, v platném znění.
- Zákon č. 563/1991 Sb., O účetnictví, v platném znění.
- Zákon č. 47/2002 Sb., O podpoře malého a středního podnikání, v platném znění.
- Zákon č. 586/1992 Sb., O daních z příjmů, v platném znění.
- Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, v platném znění.
- Zákon č. 455/1991 Sb., O živnostenském podnikání, v platném znění.
- Zákon č. 252/1997 Sb., O zemědělství, v platném znění.
- Zákon č. 90/2012 Sb., O obchodních korporacích, v platném znění.

Internetové zdroje:

- www.cs.wikipedia.org
- www.ipodnikatel.cz
- www.business.center.cz
- www.mpo.cz
- www.firmy.finance.cz
- www.jakpodnikat.cz
- www.penize.cz
- www.jakzacitpodnikat.cz
- www.portalpohoda.cz
- www.cssz.cz
- www.vzp.cz

Seznam zkratek

a. s. – akciová společnost

č. - číslo

ČR – Česká republika

DPH – daň z přidané hodnoty

EU – Evropská unie

EUR – euro (měnová jednotka)

FO – fyzická osoba

ISOP – informační systém operačního programu

Kč – koruny české

k. s. – komanditní společnost

kW – kiloWatt

OPPI – operační program podnikání a inovace

OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná

PO – právnická osoba

Sb. – sbírka

s. r. o. – společnost s ručením omezeným

SP – sociální pojištění

VH – výsledek hospodaření

v. o. s. – veřejná obchodní společnost

ZD – základ daně

ZP – zdravotní pojištění

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 22. 4. 2016

Ladislav Hefka

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vzor jednotného registračního formuláře pro fyzické osoby.

Příloha č. 2: Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob pana Jana za rok 2016.